

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Неохим АД (Дружеството) е създадено през 1951 г. Регистрирано е като акционерно дружество през месец юли 1997 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, Източна индустриална зона, ул.”Химкомбинатска” и е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 836144932. Последните промени в Устава на Дружеството са вписани в регистъра на търговските дружества на 6 август 2013 г. Последните промени в органите на управление са вписани в Търговския регистър на 5 август 2020 г. с удължаване на мандата на управление до 13 юни 2021 г. На 21.06.2018 г. е вписано учредяване на прокура и упълномощаване на прокурор на Неохим АД.

1.1. Собственост и управление

Неохим АД е публично Дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31 декември 2020 г. разпределението на акционерния капитал на Дружеството, е както следва:

• Еко Тех АД	- 24.28 %
• Евро Ферт АД	- 24.03 %
• Феборан ЕООД	- 20.30 %
• АгроФер Интернешънъл Естаблишмънт, Лихтенщайн	- 7.68 %
• УПФ Съгласие	- 3.33 %
• Неохим АД (обратно изкупени акции)	- 2.58 %
• ЗУПФ Алианц България	- 2.46 %
• УПФ ЦКБ Сила	- 2.19 %
• Други	- 13.15 %

Неохим АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, който се състои от 8 членове, както следва:

Димчо Стайков Георгиев	Председател
Елена Симеонова Шопова	Зам. Председател (до 04.08.2020 г.)
Димитър Стефанов Димитров	Член
Тошо Иванов Димов	Член
Васил Живков Грънчаров	Член
Виктория Илиева Ценова	Член
Зърнени храни България АД	Член
Хуберт Пухнер	Член (до 04.08.2020 г.)
Петер Михаел Лайтнер	Член
Маркус Хорхер	Член (от 05.08.2020 г.)

Дружеството се представлява от Димитър Стефанов Димитров в качеството му на Изпълнителен директор и Стефан Димитров Димитров в качеството му на Прокурор (Търговски управител), всеки един от двамата поотделно.

Ръководството на Неохим АД се осъществява от Съвет на директорите. Някои от функциите по оперативно управление са възложени на изпълнителен директор и прокурор.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над Неохим АД вкл. над системата на финансово отчитане на Дружеството.

Членовете на одитния комитет са:

Таня Димитрова Кованльшка

Николина Желева Делчева

Йорданка Атанасова Николова

Към 31 декември 2020 г. общият брой на персонала в Дружеството е 723 работници и служители (31 декември 2019 г.: 707).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство на неорганични и органични химически продукти;
- търговска дейност.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на Дружеството, за периода 2016 – 2020 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2016	2017	2018	2019	2020
БВП в млн. лева *	95,092	102,308	109,695	119,485	117,899
Реален растеж на БВП *	3.8%	3.5%	3.1%	3.8%	-4.4%
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	-0.5%	1.8%	2.3%	3.1%	0.0%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.77	1.73	1.66	1.75	1.72
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.86	1.65	1.72	1.76	1.59
Основен лихвен процент в края на годината	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Безработица (в края на годината) **	8.0%	7.1%	6.1%	5.9%	6.7%
Кредитен рейтинг на Р България по Standard&Poors (дългосрочен)	BB+	BBB-	BBB-	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Moody's (дългосрочен)	Baa2	Baa2	Baa2	Baa2	Baa1
Кредитен рейтинг на Р България по Fitch (дългосрочен)	BBB-	BBB	BBB	BBB	BBB

* Прогноза на БНБ за 2020 г., изготвена към 22 декември 2020 г. източник: БНБ

** По данни на агенция по заетостта

1.4. Пандемия КОВИД 19 – влияние, ефекти, предприети действия и мерки

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Р България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки.

На 24 март 2020 г. беше обнародван Законът за извънредното положение, с който се приеха мерки за времето на извънредното пандемично положение в различни области – трудови правоотношения и социално осигуряване, данъчно облагане и годишно финансово приключване, неизпълнение и принудително изпълнение, срокове и други. Бяха приети решения и заповеди на Министерски съвет и Министерството на здравеопазването за въвеждане на противоепидемични мерки на територията на страната с цел защита и опазване живота и здравето на населението, свързани със: забрана за влизане на територията на страната и предприемане на мерки (карантина или предоставяне на отрицателен лабораторен резултат от проведено PCR изследване преди влизане на територията на страната) към държави с установена повишена заболяемост от COVID-19 и значително епидемично разпространение; спазване на изисквания за физическа дистанция, хигиена на ръцете, дезинфекция и носене на защитни маски за лице на закрити обществени места; временно спиране или ограничаване на експлоатацията или режима на работа на обекти с обществено предназначение и/или други обекти или услуги, предоставяни на гражданините и др.под.

На 10 април 2020 беше утвърден от Българска народна банка („БНБ“) „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с въведеното на 13 март 2020 от Народното събрание извънредно положение“ („Редът“), произтичащо от пандемията от COVID-19 и последиците от него. С Редът се даде възможност на кредитополучателите, засегнати от предприетите ограничителни мерки, да отсрочат погасяването на своите задължения към финансови институции. Първоначално, Редът даде възможност за отсрочване на задължения за срок до 6 месеца, който изтича не по-късно от 31 декември 2020. Впоследствие, Редът беше изменен и този срок се удължи до 31 март 2021. С ново решение на БНБ, от 10 Декември 2020, действието на Редът се удължи до 31 декември 2021, а на кредитополучателите се даде възможност за отсрочка на погасяването на своите задължения към финансови институции за срок до 9 месеца.

В резултат на наложените ограничения у нас и в повечето държави по света, беше нарушено нормалното функциониране на бизнесите от редица сектори на икономиката. Затруднени бяха доставките на суровини и материали от доставчици, експедициите към клиенти и осигуреността от работна ръка. Почти всички предприятия, макар и в различна степен, се наложи да предприемат определени действия и мерки за пренастройване на организацията на стопанската им дейност, трудовия режим на работа, бизнес комуникацията и други аспекти на взаимоотношенията с контрагенти, партньори и държавни институции.

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Дружеството

Дружеството оперира в химическия сектор и произвежда неорганична продукция, основно амониев нитрат – ЕО тор, но също така и амоняк, амониев хидрогенкарбонат, натриев нитрат и др., чието нормално функциониране не беше засегнато от наложените ограничителни мерки.

Обемите на дейността на Дружеството през 2020 година не са засегнати от пандемичното положение в страната и другите държави, с които то има бизнес връзки и отношения. Ръстът в натура е 39 х. тона. Приходите от продажба на продукция намаляват с 35,570 х.лв, което обаче се дължи на намаляване на доставната цена на природния газ (основна производствена суровина), което води до намаляване на себестойността на продукцията и намаляване на продажната ѝ цена. Няма промени в

структурата и асортимента на произвежданата и продаваната продукция.

Ръководството не е освобождавало персонал и не се е възползвало от приетите мерки със Закона за извънредното положение („60:40“ и други).

Дружеството продължава да осъществява стопанска си дейност без да среща значими затруднения при обезпечаването с доставки на материали (основни и спомагателни) и други активи, както и да извърши продажбите към клиентите си. Няма прекратени договори с ключови доставчици и клиенти.

Дружеството разполага с достатъчно по обем финансиране, за да посреща ликвидните си нужди.

Постигнатите резултати от Дружеството за годината са, както следва:

Обем на производството за 2020 г.: 1,254 х.т. произведена продукция, а за 2019 г. е 1,183 х.т., което представлява ръст от 6,00%;

Продажби на продукция към клиенти за 2020 г.: 219,168 х. лв., а за 2019: 254,738 х. лв., или спад от 13,96%;

Персонал към 31.12.2020: 723 души, а към 31.12.2019: 707 души;

Печалба след данъци, в размер на 15,145 х. лв. , а за 2019 г. 12,451 х.лв. загуба.

Към 31 декември 2020 г. Дружеството разполага: с парични средства, в размер на 17,490 х. лв. (31 декември 2019: 1,993 х. лв.), вземания в размер на 6,855 х. лв. (31 декември 2019: 9,858 х. лв.) и неизползвано финансиране по получени банкови заеми, в размер на 30 млн.лв.

Същите тенденции се запазват и за началото на 2021 г.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Неохим АД е изгoten в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет по разясненията на МСФО (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и resp. от Комитета по разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2020 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане (Рамката) и съответни промени в референциите към нея в различни МСФО (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приети от ЕК). *Тези промени в Рамката включват преработени изцяло дефиниции за „актив“ и „пасив“, както и нови насоки и концепции за тяхното измерване, оттисване, представяне и оповестяване.* Промените в Концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните стандарти за финансово отчитане, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32. Част от препратките насочват към коя версия на Концептуалната рамка следва се отнасят изявленията в посочените стандарти (рамката на КМСС, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.), други изрично посочват, че дефинициите в стандарта не са актуализирани в съответствие с новите изменения в рамката.
- МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приет от ЕК). *Тази промяна касае даденото в приложението към стандарта определение за „бизнес“ и е свързана с трудностите, които придобивачи предприятия срещат в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи.* Изменението цели: а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и основните оперативни процеси, които заедно водят до и определят по същество създаването на продукт; б) да се стеснят дефинициите за „бизнес“ и за „продукт“, като се съредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиент и като се снеме фокусът върху способността за намаляване на разходите; в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес; г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не.
- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК). *Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост“, посочено в двата стандарта.* Според тях новото определение за същественост е: „*информацията е съществена, ако пропусната, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие*“. Налице са три нови аспекти от определението, които следва да бъдат отбележани: а) „*прикриване*“ – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключението на СМСС е, че прикриването на съществена

информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация; б) „очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители” – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе”, което според СМСС може да се приеме, че се изиска твърде много информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе” върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и в) „основни потребители” (съществуващи или потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори) – настоящото определение се отнася до „потребители”, което според СМСС може да бъде приемто твърде широко, т.е. да се вземат предвид всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се оповести. Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация: а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или неясен; б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети; в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно; г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно; и д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена. Също така промените поясняват, че адресирането към неясна информация има същия ефект както при пропуснатата или липсваща информация, както и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовия отчет в неговата цялост.

- Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК). Тези промени са свързани с произтичащата несигурност от реформата на базовите лихвени проценти, предприета от Съвета за финансова стабилност към Г20. Тази реформа е насочена към замяна на съществуващите и използвани като базови, в сделките с финансови инструменти, междубанкови лихвени проценти (Например: Libor, Euribor, Tibor), с алтернативни базови лихвени проценти, основаващи се на междубанкови пазари, както и за разработване на алтернативни базови лихвени проценти, които са почти безрискови. Целта е да се преодолеят последиците върху финансовото отчитане от реформата на базовите лихвени проценти, през периода преди замяната на съществуващ базов лихвен процент с алтернативен базов лихвен процент. Измененията предвиждат временни и ограничени изключения от изискванията за отчитане на хеджирането по МСС 39 и МСФО 9, които осигуряват условия дружествата да продължат да са в съответствие с изискванията на двата стандарта, при игнориране ефекта на реформата.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2020 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален/или съществен ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Дружеството:

- Промени в МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.06.2020 г., приети от ЕК).
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК).
- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).
- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не приети от ЕК).
- Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).
- Промени в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).
- Промени в МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).
- Годишни подобрения в МСФО 2018-2020 в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти, Илюстративен пример 13 към МСФО 16 Лизинг и МСС 41 Земеделие (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не са приети от ЕК).
- Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оповестяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг вързани с Фаза 2 от реформата на базовите лихвени проценти (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., приети от ЕК).
- Промени в МСФО 4 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., приети от ЕК).

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

2.2. Консолидиран отчет на Дружеството

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет, изгответянето на който се изисква, съгласно счетоводното и данъчното законодателство на Република България. Дружеството притежава собственост и упражнява контрол върху дъщерни дружества поради което,

съгласно изискванията на Закона за счетоводството в България и на основание МСФО 10 Консолидирани финансови отчети изготвя и консолидиран финансов отчет.

2.3. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Представянето на годишният финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изиска ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.28.

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този индивидуален финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на Дружеството е българският лев. Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно предприятие функционира и в която главно се генерираят и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за предприятието. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва директно в отчетната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута (монетарни отчетни обекти), се оценяват към 31 декември като се прилага заключителен обменен курс на БНБ.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

2.6. Приходи

2.6.1. Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на Дружеството са от продажба на продукция собствено производство.

Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в *договора с клиента* продукция, стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните продукция, стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той:

- а) има търговска същност и мотив,
- б) страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и са се ангажирали да го изпълнят,
- в) правата на всяка страна могат да бъдат идентифицирани,
- г) условията за плащане могат да бъдат идентифицирани, и
- д) съществува вероятност възнаграждението, на което Дружеството има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събирамостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (*пасив по договор*) в отчета за финансовото състояние, докато: а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б) Дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или в) когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и resp. дали обещаните продукция, стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора) се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко *отделно задължение за изпълнение* на ниво *индивидуален договор с клиент* като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор.

2.6.2. Измерване на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент,

непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължение за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга.

Ако има промяната в обхватата или цената (или и в двете) на договора тя се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

- а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхватът на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;
- б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;
- в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулативно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

2.6.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генериирани в Дружеството, са основно от продажба на продукция собствено производство. Несъществен дял имат приходите от продажби на стоки и услуги.

Продажбите на продукция в по-голямата си част са към двама основни дистрибутора – търговци на едро и към дъщерно дружество в чужбина. Останалите продажби се реализират в страната и чужбина в рамките на торовия сезон с еднократни договори.

Като цяло Дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, тъй като обично Дружеството контролира продукцията, стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на продукция

Дружеството произвежда и продава основно амониев нитрат, амоняк, амониев хидрогенкарбонат и др. При продажба контролът върху продукцията се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*.

При продажби в страната това обично става с предаването на продукцията и физическото владеене върху нея на клиента, когато клиентът може да се разпорежда с продадената продукция като управлява употребата ѝ и получава по същество всички останали ползи.

При продажби в чужбина преценката за момента, в който клиентът получава контрол върху продадената продукция се прави на базата на договорените условия на продажба по ИНКОТЕРМС.

Приходи от продажби на стоки

Дружеството продава стоки в агроаптека, която се ползва под наем. При продажба на стоки, контролът върху стоките се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*, което

обичайно е при предаването на стоките на клиента на място и клиентът може да се разпорежда с продадените стоки като управлява употребата и получава по същество всички останали ползи.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Дружеството услуги включват предоставяне на ИТ услуги и в някои случаи – транспорт като съществаща услуга към продажбата на продукция.

Транспорт на продадената продукция

В някой случаи при продажба в чужбина Дружеството има ангажимент да транспортира стоката до уговорено местоназначение, като транспортът се организира от Дружеството, а стойността на транспорта се включва (калкулира) в продажната цена. В зависимост от договорените с клиента условия услугата по транспорт, може да се извърши и след като контролът върху продадената продукция е прехвърлен на клиента. До момента на прехвърляне на контрола върху продукцията, продажбата на продукция и услугата по транспорт се отчитат като *едно задължение за изпълнение*, тъй като са част от една интегрирана стока и/или услуга.

Услугата по транспорт след прехвърляне на контрола върху продукцията се отчита като *отделно задължение за изпълнение*, тъй като транспортът може да се извърши от друг доставчик (т.е. клиентът може да се възползва от стоката с други лесно достъпни ресурси) и услугата по транспорт не модифицира и не видоизменя по никакъв начин продадената продукция. В този случай, възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (цената на сделката), се разпределя между отделните задължения за изпълнение на база индивидуалните им продажни цени. Индивидуалната продажна цена на продадената продукция се определя съгласно действащата към датата на сделката ценова листа, а за услугата по транспорт индивидуалната продажна цена се определя на база направените транспортни разходи.

За извършване на услугата по транспорт се използват транспортни фирми - подизпълнители. Дружеството е определило, че контролира конкретните услуги, преди те да бъдат предоставени на клиента и следователно действа в качеството си на принципал, тъй като: а) носи основната отговорност, че услугите са извършени и са приемливи за клиента (т.е. Дружеството носи отговорност за изпълнението на обещанието в договора, независимо дали самото Дружество извършва услугите или ангажира доставчик на услуги - трета страна, която да ги извърши; и б) договаря цената на услугите самостоятелно и без намеса от страна на клиента.

Приходите от продажба на транспортна услуга се признават *в течение на времето*, тъй като не е необходимо извършената до момента работа да се преповтори, ако друга страна трябва да извърши оставащата част от работата и следователно клиента получава и консумира ползите едновременно с изпълнение на услугата. За измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва *метод, свързан с вложението ресурси*. Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като най-добре описва дейността на Дружеството по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията и съответно най-точно отразява нивото на изпълнение на задълженията, доколкото между усилията на Дружеството (вложените разходи) и прехвърлянето на услугата към клиента съществува пряка връзка. Напредъкът се измерва *на базата на извършените разходи спрямо планираните разходи за изпълнение на договора*.

Приходите от транспорт на продадената продукция се представят към приходите от продажба на продукция, доколкото услугите по транспорт са съществащи продажбата на продукция услуги.

ИТ и други услуги

Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, тъй като клиентът едновременно получава и потребява ползите от дейността на Дружеството. Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Дружеството (етап на завършеност). Приходите от ИТ услуги се представят към приходите от договори с клиенти, а останалите приходи от услуги се представят като други доходи в отчета за всеобхватния доход, доколкото те имат повече съпътстващ характер и не се третират като основна и ключово определяща за бизнеса на Дружеството дейност.

2.6.4. Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обичайно включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа. Продажните цени са определени с рамковите договори за търговците на едро и дъщерното дружество, а за останалите клиенти са определени индивидуално на база ценова листа.

При определяне на цената на сделката се взема предвид и дали има суми (възнаграждения), дължими на клиента, непарични възнаграждения, както и наличието на съществен финансов компонент. В определени случаи Дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти. Приетата и прилагана от Дружеството ценова политика не включва форми на променливо възнаграждение. В случай, че такова е договорено, то се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Дружеството е направило анализ и е определило, че продължителността на срока между момента, в който клиентът плаща за обещаните и/или получени продукти, стоки/или услуги и момента на прехвърляне на контрола върху тези продукти, стоки и/или услуги е в рамките от 30 дни до дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране. Събрани авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Обичайно Дружеството не поема разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

2.6.5. Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Активът по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на продукцията, стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на продукцията, стоките и/или предоставянето на услугите Дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие).

Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания и активите по договор са оповестени в *Приложение № 2.13*.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят на отделен ред към *текущите и нетекущите активи и пасиви* в отчета за финансовото състояния и се оповестяват отделно. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или участват в обичайния оперативен цикъл на Дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти. Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка.

2.7. Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от лихвени разходи, свързани с получени заеми и лизингови задължения, както и такси и други преки разходи по кредити.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансения отчет по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаната амортизация (без земите) и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за активи, отговарящи на условията по МСС 23 и др. Компоненти, които са придобити заедно с или към конкретни други дълготрайни материални активи, но все още не са инсталирани към тях, се капитализират към стойността на основния обект и се амортизират с неговия остатъчен полезен живот.

При изграждането на дълготрайни материални активи по стопански начин в цената на придобиване се включват всички преки разходи, свързани с ресурсите, чрез които се изграждат съответните обекти (разходи за заплати и осигуровки, материали и сировини, външни услуги и др.).

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезната живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално о старяване.

Определеният полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради – 10-50 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- компютри – 2-5 г.;
- транспортни средства – 3-15 г.;
- стопански инвентар – 2-15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всяка отчетна година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Последващи разходи

Разходите за ремонт и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага

дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат към статията “Обезценка и отписване на нетекущи активи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите, при които в хода на прегледа за обезценка, се установи, че даден актив е възстановил стойността си, отчетената в предходни периоди загуба от обезценка се признава в отчета за всеобхватния доход. Увеличената вследствие на възстановяване на загуба от обезценка балансова стойност на актива не превишава балансовата стойност, такава, каквато би била (след приспадане на амортизацията), в случай че в предходни години не е била признавана загуба от обезценка за съответния актив.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или да се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи/ (загуби) от дейността“ на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за ползване на програмни продукти и емисионни квоти по евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии.

Дружеството класифицира емисионните квоти като текущи, когато очаква да ги реализира в рамките на един отчетен период и нетекущи – всички останали.

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години, с изключение на нетекущите емисионни квоти, които се отписват при употребата им.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или да се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „нематериалните активи“ се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи/ (загуби) от дейността“ на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

Евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии

При първоначално придобиване разпределените квоти за парникови газове от Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове по повод на третия период от Европейската схема за търговия с емисии (ECTE), се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Закупените квоти се признават при първоначално

придобиване по цена на придобиване и се извършва тяхната класификация като текущи, или нетекущи в зависимост от намеренията за използване. Избраният от Дружеството подход за последваща оценка на нетекущите емисионни квоти е моделът на себестойността – себестойност намалена с натрупани загуби от обезценка. Текущите емисионни квоти се признават в разходите (себестойността на готовата продукция) при отписването им в рамките на текущия отчетен период. Допълнително, Дружеството признава задължение в отчета за финансовото състояние, когато нивото на емисии на вредни газове за един период надвишава нивото на разпределените и налични квоти. Задължението се оценява по цената на придобиване на закупени квоти до достигане на нивото на държаните от Дружеството квоти и се преоценява по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние за превишението над наличните квоти, като промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Дружеството прилага метод на изписване на квотите за вредни газове на база на реално потребени квоти за периода.

2.10. Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участие в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено. Инвестициите в дъщерни дружества не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции. Допълнително, бъдещото функциониране на част от тези дружества е свързано с определени несигурности, за да могат да се правят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други оценъчни методи.

В съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети Дружеството притежава контрол в други предприятия, ако и само ако притежава всички от следните:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

На основата на горепосочените критерии Дружеството е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас.

Притежаваните от Дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Размерът на обезценката отчита разликата между цената на придобиване на инвестициите и размера на сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани към края на отчетния период. Обезценката се отчита към статията “Обезценка и отписване на нетекущи активи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага „датата на търгуване“ на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите.

2.11. Други дългосрочни капиталови инвестиции

Другите дългосрочни капиталови инвестиции представляват недирективни финансови активи под формата на акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално капиталовите инвестиции се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестициията (финансовия актив).

Последващо оценяване

Притежаваните от Дружеството капиталови инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се оценяват по справедлива стойност с отразяване на ефектите в друг всеобхватен доход. Тези ефекти се прехвърлят в неразпределената печалба при освобождаване (продажба) от съответната инвестици.

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализирана стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цена на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи за материали и труд и съответстващата част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от Дружеството база за разпределението им по продукти е количеството произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на среднопретеглената цена (себестойност).

Нетната реализирана стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13. Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на клиента-дълъжник.

Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупената обезценка за кредитни загуби.

Обезценка

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата.

Неъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

Обезценката (レス. възстановяването ѝ) на вземанията се начислява и отчита чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията „*Възстановена/начислена обезценка на финансово активи, нетно*“ на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14. Нетекущи активи, държани за продажба

Дружеството класифицира нетекущ актив (имоти, машини и съоръжения) като актив държан за продажба, когато неговата балансова стойност се очаква да бъде възстановена чрез продажбата му, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Дружеството и зависи от намерението на ръководството и плановете му за реализация на съответните активи. Основно условие за класифициране на един актив като такъв е продажбата да е във висока степен вероятна. Продажбата е във висока степен вероятна когато ръководството е ангажирано с план за продажба и намиране на купувач, активът е предлаган активно за продажба по цена сходна спрямо неговата текуща (към настоящия момент) справедлива стойност и се очаква продажбата да се извърши в рамките на 1 година от класификацията. Също така активът следва да е на разположение за незабавна продажба в неговото настоящо състояние.

След първоначалното им признаване тези активи се признават по по-ниската от текущата им балансова стойност или справедливата им стойност, намалена с разходите за реализация. За тези активи не се начислява амортизация.

Приходите, свързани с продажбите на активи, класифицирани като Активи, държани за продажба са представени в Други доходи от дейността, нетно.

2.15. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти – депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалени с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- плащанията, свързани с лизингови договори (лихви и главници), свързани с активите с право на ползване се посочват към финансова дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Дружеството за съответния период (месец).
- трайно блокираните парични средства над 3 месеца не се третират като парични средства и еквиваленти.
- плащанията за покупка на емисионни квоти, класифицирани като текущи са включени като плащане за оперативна дейност (плащания на доставчици);
- полученото финансиране (основно за електроенергия) е включено в паричните потоци от финансова дейност.

2.16. Търговски и други задължения

Търговските и други текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените активи и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Дружеството, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.17. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В отчета за финансово състояние всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представлят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.18. Лизинг

Дружеството прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг на началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

2.18.1. Лизингополучател

Дружеството прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност.

Дружеството не се е възползвало от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Дружеството прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

а) активи „право на ползване“

Дружеството признава в отчета за финансовото състояние актив „право на ползване“ на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.

Активите „право на ползване“ се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:

- размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;
- първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, в качеството му на лизингополучател;
- разходи за възстановяване, които Дружеството ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Дружеството амортизира актива „право на ползване“ за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.

Сроковете на амортизация, предмет на договорите за лизинг, са от 2 до 5 години.

Дружеството е избрало да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване“.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в отчета за всеобхватния доход като разходи за амортизация (в печалбата или загубата за годината).

Активите „право на ползване“ се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние, а тяхната амортизация към Разходи за амортизация в отчета за всеобхватния доход.

б) задължения по лизинг

Дружеството признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксираны плащания (включително фиксираны по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че дружеството-лизингополучател ще ползва тази опция;

- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на дружеството-лизингополучател;
- сумите, които Дружеството очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или проценти, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не са включени в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущи разходи в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват към разходите за външни услуги, в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на Дружеството, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Дружеството през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи“.

Задълженията по лизинг се представлят на отделен ред в отчета за финансовото състояние като дългосрочни или краткосрочни задължения.

Дружеството оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
- гарантите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Дружеството преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);

- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

2.18.2. Лизингодател

Дружеството класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Приходите от наем от оперативните лизинги се признават на линейна база за периода на лизинговия договор и се представят към други доходи от дейността, нетно в отчета за всеобхватния доход. Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на основния актив и се признават като разход през срока на лизинговия договор на линейна база.

Основният актив, предмет на лизинговия договор, остава и се представя в отчета за финансовото състояние на Дружеството.

Когато договорът съдържа лизингов и нелизингови компоненти Дружеството прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора върху всеки компонент.

2.19. Доходи за персонала

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на годишния финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството в качеството му на работодател е да извърши задължително осигуряване на настия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително

пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски са регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО), както и в Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата на Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2019 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксираны по закон проценти и няма право или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд. Дължимите от Дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала си обезщетение в размер на брутното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутното трудово възнаграждение за шест месеца. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани акционери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в отчета за всеобхватния доход като:

а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданятия се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал“;

б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват акционерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“. Акционерските печалби и загуби произтичат от промени в акционерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Дружеството назначава сертифицирани акционери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение поради пенсиониране. За

целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на мaturитета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирани в България, където функционира и самото Дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор на служители, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план (напр. за преструктуриране), да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите в случаите на доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

Други дългосрочни доходи

Членовете на Съвета на директорите, на които е възложено управлението на Дружеството имат право да получават, освен постоянно възнаграждение, и променливо възнаграждение. При определяне постоянното и променливо възнаграждение се взимат предвид финансовите резултати на Дружеството за последните три финансни години, условията на труд, средният размер на възнагражденията за пълно работно време на работниците и служителите и паричното стимулиране за осъществяване на дейността на Дружеството. Изплащането на разсрочената част от променливото възнаграждение може да става пропорционално, или чрез постепенно нарастване през периода на разсрочване, като 40 % от променливото възнаграждение на изпълнителните директори се разсрочва за период от 3 години. Дружеството признава доходи, платими 12 или повече месеци след края на периода, през който са заработени като други нетекущи задължения на база на тяхната настояща стойност към датата на отчета за финансовото състояние.

2.20. Акционерен капитал и резерви

Неохим АД е акционерно Дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание на акционерите.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната цена на обратно изкупените акции е намален собственият капитал на Дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Дружеството в компонента "Неразпределена печалба".

Компонент от последващи оценки на задължение по пенсионни планове с дефинирани доходи е формиран от последващите оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, които по същество представляват акционерски печалби и загуби признавани веднага, в периода, в който възникват. Те се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“.

2.21. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2020 г. е 10% (2019 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсираны.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (България), и то тогава и само тогава, когато Дружеството има законно право да извърши или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2020 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2021 г., която е в размер на 10%.

2.22. Нетна печалба/(загуба) на акция

Основната печалба /(загуба) на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба на акция с намалена стойност не се изчислява, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.23. Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси на Дружеството. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.24. Правителствено финансиране (дарение от публични институции)

Правителственото финансиране са различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите, или ако е нормативно определено и получено в последващ период – в него.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущата печалба или загуба на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на признатата в разходите амортизация.

2.25. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмента.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който Дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат само на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Дружеството е определило бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци. Този модел включва паричните средства и еквиваленти и търговските и други вземания.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани като финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти) и финансови активи по справедлива

стойност през другия всеобхватен доход без рециклиране на комулативните печалби и загуби (капиталови инструменти).

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват: парични средства и еквиваленти в банки и търговски вземания, вкл. от свързани предприятия.

Дружеството е направило неотменим избор да класифицира в категорията финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (капиталови инструменти) малцинствените си капиталови инвестиции, които то държи дългосрочно. Тези инструменти не се търгуват на борси и са представени в отчета за финансово състояние към статията „други дългосрочни капиталови инвестиции“.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на Дружеството когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания и активите по договори с клиенти* Дружеството е избрало и прилага опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството е разработило и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за дължниците и за икономическата среда и за които е установена взаимовръзка с процента на кредитните загуби.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Дружеството прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Дружеството прилага "тристепенен" модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

Финансовите обезценени активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства. При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като пасиви по амортизирана стойност. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случаи на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност.

Получени заеми и други привлечени средства (вкл. задължения към доставчици)

След първоначалното им признаване, Дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквите и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.26. Оценяване по справедлива стойност

МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изиска или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализирана стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват и представят/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се (ежегодна) база – финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, определени търговски и други вземания и задължения.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната юерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

На датата на годишния финансов отчет съобразно счетоводната политика на Дружеството се прави от отговорното лице общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и се предлага за одобрение пред изпълнителния директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата.

2.27. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Дружеството, който приема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Дружеството), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството, вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация. Дружеството има един единствен сегмент на отчитане.

2.28. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

2.28.1. Основни ценови фактори. Действащо предприятие

Финансовият отчет на Дружеството е изготовен на база на принципа за действащо предприятие. При оценката на ръководството относно приложението на този принцип са взети предвид следните ключови фактори:

2.28.1.1. Цена на природния газ

Влияние на цената на природния газ върху доходността и отчетените финансово резултати

Природният газ е основна производствена сировина за Дружеството, а цената на природния газ, винаги е оказвала съществено влияние върху доходността и отчетените финансово резултати на Дружеството, доколкото около 65% (2019 г.: 74%) от себестойността на продукцията се формира именно от тази сировина. За текущия период цената на природния газ е намаляла спрямо предходния период средно със 17.91 лв. за 1 MWh (2019 г.: увеличена със 7.33 лв. за 1 MWh), което е спад с 37.82% (2019 г.: ръст с 18.31 %), а в стойностно изражение намаление на разходите за природен газ с около 55,041 х.лв. (2019 г: увеличение с 20,076 х.лв.). В допълнение, през текущия период брутните изходящи парични потоци (с ДДС) за доставката на природен газ са в размер на 133,686 х.лв. (2019 г.: 194,179 х.лв.).

Негативни фактори и рискове в предходни периоди

Цената на тази сировина е държавно установявана и регулирана. Това обстоятелство е възпрепятствало ръководството на Дружеството в предходни години да оптимизира разходите за този основен производствен ресурс чрез договаряне на нови доставни цени, които да отразяват

движението на международните пазарни цени и/или чрез договаряне за доставки на природна газ от различни доставчици. Поради това Дружеството бе изложено на значителен ценови риск от негативни промени (повишаване) в цените на основната си сировина за производство, върху които не може да повлияе, а това се отразява негативно на структурата на себестойността и обема на изходящите парични потоци.

Положителни промени в механизма за ценообразуване и договарянето на доставки

През месец март 2020 г. бе договорен нов механизъм между „Булгаргаз“ ЕАД и ООО „Газпром експорт“ (Русия) за ценообразуване на доставната цена по хибридна формула, включваща петролна компонента и хъбова пазарна индексация, която е преобладаваща във формулата. Също така, от месец април цената на природния газ за Дружеството вече се променя ежемесечно, като цената е равна на предложената за утвърждаване от Комисията за енергийно и водно регулиране и зависи от посочената по-горе формула, като вече е съпоставима с цената на европейските газови борси. От месец януари 2021 г. в ценообразуването се включват и количества азерски газ. Същевременно, Дружеството вече има различни реални възможности за договаряне на доставки на природен газ, както чрез директни договаряния с доставчици, така и чрез газовия хъб (борса) в България.

В допълнение, в резултат на горепосоченото споразумение между „Булгаргаз“ ЕАД и ООО „Газпром експорт“ (Русия), КЕВР утвърди намаляване на цената на природния газ със задна дата, считано за периода от 05.08.2019 г. до 31.03.2020 г., което също се отрази положително на финансовия резултат на Дружеството за текущия период (Приложение №4 и Приложение №5).

През 2020 г. средната доставна цена на природния газ, по която дружеството е доставяло основния си материал е в размер на 29.42 лв./Мвч., докато през 2019 г. и 2018 г. е съответно в размер на 47.37 лв. /Мвч. и 40.04 лв. /Мвч. През първите три месеца на 2021 г. средната доставна цена на природния газ е в размер на 31.42 лв. /Мвч.

Ръководството на Дружеството е направило приблизителни калкулационни изчисления, които могат да бъдат обобщени в следното:

- При нарастване на цената на природния газ с 10%, влиянието върху финансовия резултат за 2020 г. би било намаляване с около 9,700 х.лв.;
- При намаляване на цената на природния газ с 10%, влиянието върху финансовия резултат за 2020 г. би било нарастване с около 9,700 х.лв.

Дружеството не е изложено на съществен риск от негативни промени в цените на другите сировини и материали, защото съгласно договорните отношения с доставчиците, те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

2.28.1.2. Цена на квотите за въглеродни емисии

Дружеството е изложено и на ценови рискове от цената на квотите за въглеродни емисии. Дружеството управлява този риск като следи ежедневно борсовата цена на квотите. Този процес се следи и управлява текущо.

Пазарните цени на квотите към 31 декември за период от четири години е, както следва:

31.12.2017 г. - 8.14 EUR (15.92 BGN)

31.12.2018 г. - 24.64 EUR (48.19 BGN), и ръст на нарастване спрямо 2017 г. с 202.7%

31.12.2019 г. - 24.48 EUR (47.88 BGN), и ръст на нарастване спрямо 2017 г. с 201%;
несъществено намаление спрямо 2018 – 0.6%;

31.12.2020 г. - 32.54 EUR (63.64 BGN), и нарастване спрямо 2019 г. с 33%.

Значителното нарастване на цената на въглеродните квоти повлиява негативно върху резултатите на дружеството.

Паричните потоци, свързани с квотите за 2020 г. са 14,125 х. лв. (2019 г.: 5,528 х. лв.), а отчетените разходи в отчета за всеобхватния доход са 10,087 х. лв. (2019 г.: 7,063 х. лв.).

Към датата на издаване на отчета, съгласно утвърдените Правила за безплатно разпределение и на база прогнозен междуотраслов корекционен коефициент, очакваното количество безплатни квоти за Неохим АД за 2021 г. би било по-малко с около 7% сравнено с 2020 г. спрямо общото количество генериирани квоти. Все още на европейско ниво не са публикувани данни за междуотрасловия коефициент. Очакванията са безплатните квоти за 2021 г. да бъдат около 60.5% спрямо общо генерираните от дружеството емисии (2020 г.: 67.6%).

Промяна във фаза 4 в сравнение с предходния подход за разпределение на безплатните квоти (фаза 3) е, че разпределението ще зависи от равнището на дейност на инсталациите, а не от капацитета на същите, т.е повишаване/намаляване на производството ще рефлектира върху количеството на безплатните квоти. Фаза 4 (след 2020 г.) е разделена на два периода от по пет години, при всеки от които ще има отделно разпределение. Към днешна дата е стартиран, но все още не е финализиран процеса на разпределение на безплатни квоти за участниците в първия петгодишен период от фаза 4. Фазата предвижда годишно намаление на безплатните квоти с по 2.2%, но във формулата участват и редица други показатели, поради което на настоящия етап все още не може да се определи какво ще бъде очакваното реално намаление за периода 2021-2030 г. Очакванията на Дружеството са за стъпаловидно намаляване на ползваните безплатни квоти с около 2.2 % всяка година до края на първия период на новата фаза (2025 г.) при запазване на равнището на дейност на инсталациите в рамките на отклонение от 15%. Безплатното разпределение на квоти за втория период 2026-2030 ще бъде обект на верификация на втора базова линия за периода 2019-2023.

Ръководството на Дружеството е направило приблизителни калкулационни изчисления, които могат да бъдат обобщени, че при нарастване на цената на квотите с 10% спрямо средната покупна цена за 2020 г., влиянието върху разходите би било нарастване с около 1,168 х. лв., съответно финансовият резултат на Дружеството би бил намален със същата сума, resp. при намаление на цената на квотите ефектът би бил обратен.

През 2020 г. Дружеството придобива квотите за въглеродни емисии на средна цена 52.24 лв., докато закупените квоти през 2021 г. са при средна цена 68.93 лв., което представлява ръст от 16.69 лв. (32%) (*Приложение № 41*).

По мнение на ръководството не са налице други негативни ценови фактори, които биха могли да окажат влияние върху дейността му и то ще продължи да изпълнява всички свои дейности и планирани обеми.

2.28.2. Изчисление на очаквани кредитни загуби за търговски вземания и парични вземания и еквиваленти.

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (търговски вземания и парични средства и еквиваленти) е област, която изисква използването на сложни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и дължници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Дружеството прави редица важни преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните

кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

За търговските вземания, вкл. от свързани лица

Дружеството използва матрици за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските вземания. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти (портфейли), които имат сходни модели на загуба (тип клиент като сектор).

Всяка матрицата за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбирамост на вземанията на Дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително матрицата се калибрира така, че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква дадени прогнозни икономически условия да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до корелационно увеличение на просрочията в даден клиент, историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбирамост в бъдеще.

За паричните средства

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Дружеството прилага общия „триетапен” подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използат публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, Дружеството оценява наличието на завишен кредитен рисков. Загубите при неизпълнение се оценяват по формула за изчисление на очакваните кредитни загуби, като се вземат предвид наличие на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

Ръководството на Дружеството е направило анализ и е установило, че паричните средства и еквиваленти съдържат пренебрежително малка очаквана кредитна загуба клоняща към нула и е приело да не я осчетоводява във финансовия отчет.

2.28.3. Признаване и оценка на провизии

Квоти за емисии на парникови газове

В края на всеки отчетен период, Дружеството отчита емитирани количества квоти за емисии на парникови газове. В случай на реализиран недостиг на квоти, Дружеството признава провизия за настоящото му задължение за предаване на верифицираните квоти. Провизията се остойностява като количеството на недостига (разлика между безплатно отпуснатите квоти, наличните закупени от Дружеството и реално емитираните газове за докладвания период) на квоти, установено чрез специален формуляр – Докладване на годишните емисии, се оценяват по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние, а промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Депа за производствени отпадъци

Дружеството признава провизия за закриване на депа за производствени отпадъци и рекултивиране на терена, когато едновременно са налице:

- правно задължение по силата на §4, ал.1 от преходните и заключителни разпоредби към Наредба №6 от 27.08.2013 г. и на чл.14 от Директива 1999/31/ЕС за преустановяване на експлоатацията, закриване и/или привеждане на съществуващите депа за отпадъци и
- план за привеждане на депата в съответствие с нормативните изисквания, одобрен като видове дейности, срокове и прогнозирами стойности от МОСВ, съгласно изискванията на посочената по-горе наредба.

За определяне на размера на провизията Дружеството назначава лицензиирани експерти-еколози, които изготвят прогнозна оценка на разходите по видове дейности, необходими за изпълнение на задължението и издават специален доклад и план-сметка. Сумите, които се очаква, че ще бъдат усвоявани за срок, по-дълъг от една година, се дисконтират. Дисконтовият процент се определя на база среден лихвен процент на получените от дружеството дългосрочни инвестиционни кредити.

2.28.4. Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализириума стойност. В резултат на извършения годишен преглед е отчетена обезценка на материални запаси, в размер на 427 х.лв. (Приложение № 9).

2.28.5. Актиоерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актиоери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор. (Приложение № 29)

2.28.6. Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

Ръководството прави анализ и оценка за наличие на индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на Дружеството, в което е инвестирано;

отчитане на загуби за по-продължителен период от време, както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал.

Тествовете и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите планове и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, вкл. търговски и производствен опит, осигуряване на позиции на чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

За целта се разработват варианти на прогнози, чрез които се отчитат различните предположения за рискове, несигурности и вероятности за бъдещата реализация на паричните потоци и доходи от тези инвестиции. Всеки от вариантите се анализират внимателно от ръководството и резултатите от тях се претеглят при изчислението на възстановимата стойност на съответната инвестиция.

2.28.7. Обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. В резултат на този преглед ръководството преценя дали са налице условия за обезценка и при установяване на такива условия Дружеството отчита разход за обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

В резултат на извършения годишен преглед е отчетена обезценка на сгради и съоръжения, за които през отчетния период е взето решение, че няма да се използват в дейността на Дружеството, в размер на 856 х.лв. (Приложение № 10)

2.28.8. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Дружеството е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби.

През предходните два отчетни периода Дружеството отчита данъчни загуби, поради което ръководството е преценило, че съществува несигурност дали и доколко в рамките на законовия срок за пренасяне на данъчни загуби (5 години), то ще генерира достатъчна облагаема печалба. Поради това е приложен по-консервативен подход и към 31.12.2019 г. не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 1,087 х.лв., свързани с данъчни загуби. Също така към 31.12.2019 г. общо с натрупване не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 2,139 х.лв., свързани с обезценка на инвестиции и вземания от дъщерни дружества, тъй като ръководството е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще.

Дружеството признава актив по отсрочени данъци във връзка с амортизации и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, доколкото е преценило, че няма законово ограничен срок за обратно проявление на временната разлика и, че в бъдеще ще успее да използва тази временна разлика.

За останалите признавани активи по отсрочени данъци Дружеството прави преглед за обезценка дали не са налице условия за обезценка, доколкото за тях също няма законово ограничен срок за обратно проявление на временната разлика и в бъдеще те ще могат да бъдат приспаднати срещу бъдещи печалби или облагаеми временни разлики.

2.28.9. Свързани с договори за лизинг

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, ръководството на Дружеството прави редица важни преценки.

- налице ли е договор за лизинг, в т.ч. дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използвания актив за съответния срок на договора;
- определяне на срока на лизинга
- определяне на диференциалния лихвен процент по договорите за лизинг.

Ръководството е направило анализ на склучените наемни договори и е определило, че са налице 12 договора, които съдържат лизинг, както и, че по тях се прехвърля правото на контрол над използвания идентифициран актив за съответния срок на договора. Идентифицираните активи по тези договори са:

- нает офис;
- нает магазин;
- нает паркинг;
- наети вагони;
- наети автомобили – седем договора за наем на леки автомобили;
- телескопичен телехендлер.

При определяне на срока на лизинга ръководството е взело предвид неотменимия период на лизинга, заедно с периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване, ако е сигурно, че тя ще бъде упражнена, както и периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване, ако е достатъчно сигурно, че тя ще бъде упражнена. По отношение на тези опции и вероятността за тяхното упражняване или не, ръководството е взело предвид редица фактори като: важността на наетия актив за дейността на Дружеството, разходи, които биха били свързани с прекратяване на договора и определяне на нов актив за нуждите на предприятието, опита до момента с тези активи и с наемодателите и др.п.

За три от договорите за лизинг (офис, магазин, паркинг) Дружеството е определило, че срокът им е договореният в договора срок – 5 г., доколкото: не е договорена опция за удължаване, налице са възможности за предсрочно прекратяване на договора при неплащане, по взаимно съгласие или др. под., но ръководството преценява, че на този етап не планира предсрочно прекратяване. За един от договорите (вагони) лизинговият срок е преценен от ръководството като двугодишен на база минал опит.

Относно договорите за лизинг на автомобили лизинговият срок е определен на база срокът, посочен в договорите – 60 месеца, като в договорите не е предвидена опция за удължаване.

При настъпване на важно събитие, или съществено изменение в обстоятелствата, които са под контрола на Дружеството и засягат сигурността в упражняването на опциите за удължаване/прекратяване, то прави повторна оценка на срока на договора.

Ръководството е приело, че диференциалният лихвен процент за договорите за лизинг е 2.81%. Този лихвен процент е определен на база анализа на лихвените условия по получени от Дружеството дългосрочни банкови заеми със срок и условия, близки до тези при договорите за лизинг.

Към датата на всеки отчет ръководството на Дружеството извършва преглед за обезценка на активите с право на ползване. Ако са налице индикатори, че възстановимата стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Приходите от договори с клиенти включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Продажби на продукция в страната	112,722	90,103
Продажби на продукция извън страната	106,446	164,635
Приходи от продажби на стоки	65	46
Приходи от продажби на услуги	17	22
	<u>219,250</u>	<u>254,806</u>

	2020 BGN '000	2019 BGN'000
<i>Продажби на продукция в страната</i>		
Амониев нитрат – EO тор	107,372	85,988
Амоняк	3,755	1,854
Натриев нитрат	534	752
Амоначна вода	303	244
Азотна киселина	221	329
Въглероден диоксид	193	373
NPK ес тор	158	384
Амониев хидрогенкарбонат	154	145
Кислород	11	10
Други	21	24
	<u>112,722</u>	<u>90,103</u>

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
<i>Продажби на продукция извън страната</i>		
Амониев нитрат - EO тор	80,732	125,590
Амоняк	20,603	34,003
Амониев хидрогенкарбонат	3,052	2,588
Натриев нитрат	2,026	2,454
Амоначна вода	24	-
Азотна киселина	9	-
	<u>106,446</u>	<u>164,635</u>

Разпределението на продажбите на продукция по пазари е както следва:

	<i>2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>2019</i> <i>BGN '000</i>
Европейски съюз (в т.ч. България)	144,529	120,873
Европа (в т.ч. Турция)	66,878	92,240
Азия и Африка	7,761	41,608
Америка	-	17
	219,168	254,738

Информация за основни клиенти

Общите приходи от сделки с най – големите клиенти на Дружеството са както следва:

Клиент	<i>2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>2019</i> <i>BGN '000</i>
Клиент 1	96,154	69,117
Клиент 2	26,270	38,536
Клиент 3	20,263	26,266
Клиент 4	12,567	7,149
Клиент 5	10,157	1,993
Клиент 6	5,960	-
Клиент 7	4,927	-
Клиент 8	4,707	3,568
Клиент 9	4,555	-
Клиент 10	3,987	5,464

Приходите за 2020 г. включват приходи в размер на 12,230 х.лв., които са били признати като пасиви по договори с клиенти в началото на отчетната година.

Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Задълженията за изпълнение са подробно оповестени в Приложение № 2.6.3.

Всички неудовлетворени и/или частично удовлетворени задължения за изпълнение на Дружеството към 31.12.2020 г. са по договори с очакван срок за изпълнение от една година или по-кратко.

НЕОХИМ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

Салдо по договори с клиенти

	2020 BGN '000	2019 BGN'000
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 21</i>)	1,785	8,553
Вземания по договори с клиенти – свързани лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 20</i>)	281	417
Пасиви по договори с клиенти - свързани лица (<i>Приложение № 32</i>)	9,162	7,955
Пасиви по договори с клиенти – трети лица (<i>Приложение № 32</i>)	477	4,275

Вземанията по договори с клиенти – трети лица намаляват поради намаление на приходите от продажби в края на отчетния период, което е в резултат както на по-ниски продажни цени, така и на по-малък обем продадени количества продукция. Вземанията по договори с клиенти – свързани лица, намаляват основно поради подобрената събирамост на вземанията от дъщерно дружество в Турция, вкл. на събиране на обезценени вземания в предходни години.

Пасивите по договори с клиенти – свързани лица и трети лица, включват авансово получени плащания от клиенти във връзка с продажби на продукция.

Изменението на пасивите по договори с клиенти през 2020 г. е както следва:

Пасиви по договори с клиенти	2020 BGN '000	2019 BGN'000
Салдо на 1 януари (<i>Приложение № 32</i>)	12,230	10,394
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	(12,230)	(10,394)
Получени плащания от клиенти (без тези признати като приходи през периода)	9,639	12,230
Салдо на 31 декември	9,639	12,230

Приходите от продажба на услуги в размер на 17 х.лв. представляват предоставени IT услуги (31.12.2019 г. – 22 х.лв.).

Приходите от продажба на стоки в размер на 65 х.лв. са основно продажби на торове, препарати и др. (2019 г. – 46 х.лв.).

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Приход от намаление на цената на природния газ за 2019 г.	5,275	-
Приходи от продажба на материали	1,409	1,722
Отчетна стойност на продадени материали	<u>(488)</u>	<u>(1,039)</u>
<i>Печалба от продажба на материали</i>	<u>921</u>	<u>683</u>
Приходи от продажба на Нетекущи активи, държани за продажба	388	264
Балансова стойност на продадени Нетекущи активи, държани за продажба	<u>(386)</u>	<u>(234)</u>
<i>Печалба от продажба на Активи, държани за продажба</i>	<u>2</u>	<u>30</u>
Приходи от продажба на DMA	28	66
Балансова стойност на продадени DMA	<u>(3)</u>	<u>(13)</u>
<i>Печалба от продажба на DMA</i>	<u>25</u>	<u>53</u>
Приходи от ликвидация на DMA	452	558
Правителствени финансирации	442	1,587
Приходи от наеми	290	309
Трудова медицина	47	41
Промишлени услуги	46	107
Възстановена обезценка на други вземания (Приложение № 22)	27	-
Транспортни услуги	22	13
Бонус от мобилен оператор	11	7
Отписани задължения	11	2
Излишъци на активи	7	42
Приходи от глоби и неустойки	2	13
(Загуба)/печалба от курсови разлики	<u>(334)</u>	<u>317</u>
Възстановена обезценка на материални запаси	-	107
Освободена провизия, начислена в предходни периоди	-	72
Други	<u>226</u>	<u>38</u>
	<u>7,472</u>	<u>3,979</u>

Приход от намаление на цената на природен газ

В началото на месец март 2020 г. беше подписан анекс към договора между Булгаргаз ЕАД и ООО Газпром Експорт, касаещ нов начин на ценообразуване на природния газ, както и възстановяване на суми на Булгаргаз ЕАД със задна дата – от 05.08.2019 г.

За регламентиране на механизма за възстановяване на суми за стари периоди по веригата на доставки от Булгаргаз ЕАД към неговите клиенти беше приета промяна в Закона за Енергетиката, обнародвана с ДВ бр. 34 от 24.04.2020 г. Съгласно тази промяна в Закон за допълнение на Закона за енергетиката, е приет и одобрен механизъм на база, на който Комисията за енергийно и водно регулиране утвърди нови доставни цени за периода от 05.08.2019 г. до 31.03.2020 г. Поради промяната на доставната цена на природния газ със задна дата, на 09.06.2020 г. Неохим АД сключва два договора с Булгаргаз ЕАД за възстановяване на надплатените суми за горепосочения период.

Сумата, която е възстановена на Дружеството за периода от 05.08.2019 г. до 31.12.2019 г. е отчетена в текущия финансов резултат като други доходи от дейността, доколкото касае предходен период. Сумата е в размер на 5,275 х.лв. Намалението на цената за този минал период е както следва:

- С Решение № Ц-15 от 08.05.2020 г., КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 5 август 2019 г. – 31 август 2019 г. в размер на **29,28 лв. / MWh** (без акциз и ДДС), която е с **15,62 лв. / MWh** по-ниска от утвърдената за същия период;
- С Решение № Ц-16 от 08.05.2020 г., КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 1 септември 2019 г. – 30 септември 2019 г. в размер на **29,49 лв. / MWh** (без акциз и ДДС), която е с **15,41 лв. / MWh** по-ниска от утвърдената за същия период;
- С Решение № Ц-17 от 13.05.2020 г. КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 1 октомври 2019 г. – 31 октомври 2019 г. в размер на **35,01 лв. / MWh** (без акциз и ДДС), която е с **9,84 лв. / MWh** по-ниска от утвърдената за същия период;
- С Решение № Ц-18 от 13.05.2020 г. КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 1 ноември 2019 г. – 30 ноември 2019 г. в размер на **38,62 лв. / MWh** (без акциз и ДДС), която е с **6,23 лв. / MWh** по-ниска от утвърдената за същия период;
- С Решение № Ц-19 от 13.05.2020 г. КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 1 декември 2019 г. – 31 декември 2019 г. в размер на **40,21 лв. / MWh** (без акциз и ДДС), която е с **4,64 лв. / MWh** по-ниска от утвърдената за същия период;

Сумата, която е възстановена на Дружеството за периода от 01.01.2020 г. до 31.03.2020 г. е отчетена като намаление на разходите за материали, поради промяна в доставната цена на основната сировина и респ. като намаление на себестойността на готовата продукция. Сумата е в размер на 9,245 х.лв. (Приложение № 5).

Правителствените финансирания включват:

- Финансиране за електроенергия в размер на 388 х.лв. (31 декември 2019 г. – 1,471 х.лв.) - представлява правителствена помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници, за която Дружеството е било одобрено по силата на Наредбата за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници. Срокът на това финансиране съгласно действащите към момента нормативни документи е до 31.12.2020 г. Дружеството е подало заявление за получаването на финансиране за периода 01.01-31.12.2021 г. Към датата на одобрение на този финансов отчет, все още не е получена заповед за предоставяне на помощ.
- Финансиране по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството в размер на 37 х. лв. (31 декември 2019 г. – 37 х. лв.). (Приложение № 30).
- Финансиране по Оперативна програма “Фонд условия на труд“ в размер на 17 х.лв., (31 декември 2019 г. – 79 х.лв. по Оперативна програма ”Развитие на човешките ресурси“ – проект „Повишаване на знанията и уменията на заетите лица в Неохим АД чрез придобиване на професионална квалификация“).

Продадените активи, държани за продажба представляват сгради (апартаменти, гаражи и мазета).

<i>Печалбата от продажба на материали включва:</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Метален скрап	839	639
Масло отработено	12	7
Амониев сулфат	(13)	(84)
Други	83	121
	921	683

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

<i>Разходите за материали включват:</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основни сировини и материали	117,125	175,545
Горива и енергия	13,198	13,810
Спомагателни материали	996	1,066
Резервни части	723	1,424
Други материали	170	215
	132,212	192,060

<i>Основните сировини и материали включват:</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Природен газ	105,920	160,961
Амбалаж	4,755	4,972
Благородни метали	1,624	1,108
Магнезит	1,151	1,436
Омаслители	1,138	1,118
Сода калцинирана	802	1,017
Метилдиетаноламин	476	378
Натриева основа	417	435
Сърна киселина	188	174
Катализатори	148	143
Магнезиев карбонат	85	65
Вар негасена	76	66
Антипенител	53	116
Моноамониев фосфат	40	73
Калиев хлорид	37	60
Диамониев фосфат	30	110
Калциев карбонат	4	11
Амоняк от външни доставчици	-	3,277
Други сировини и материали	181	25
	117,125	175,545

Поради промяна на цената на природния газ със задна дата за периода от 01.01.2020 г. до 31.03.2020 г., в намаление на разхода за материали е отчетена сума в размер на 9,245 х.лв.

Намалението в цената на природния газ за периода 1.1.2020 г. – 31.03.2020 г. е както следва:

- С Решение № Ц-20 от 20.05.2020 г. КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 1 януари 2020 г. – 31 януари 2020 г. в размер на 37,82 лв. / MWh (без акциз и ДДС), която е с 6,22 лв. / MWh по-ниска от утвърдената за същия период;
- С Решение № Ц-21 от 20.05.2020 г. КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 1 февруари 2020 г. – 29 февруари 2020 г. в размер на 33,81 лв. / MWh (без акциз и ДДС), която е с 10,23 лв. / MWh по-ниска от утвърдената за същия период;
- С Решение № Ц-22 от 20.05.2020 г. КЕВР утвърди цена на природния газ за периода 1 март 2020 г. – 31 март 2020 г. в размер на 30,10 лв. / MWh (без акциз и ДДС), която е с 13,94 лв. / MWh по-ниска от утвърдената за същия период.

Разходите за природен газ през отчетната година намаляват спрямо предходната в размер на 55,041 х. лв., което е свързано основно с: намаление от промяна на цената на природния газ - 55,177 х. лв., намаление на цената на природния газ за периода 01.01.2020 г.-31.03.2020 г. съгласно договори с Булгаргаз ЕАД – 9,245 х.лв (Приложение №4) и увеличение, поради увеличаване на количества потребена газ - 9,381 х. лв. (2019 г.: увеличение 20,076 х. лв., което е свързано основно с: увеличение от промяна на цената на природния газ - 24,906 х. лв. и намаление, поради намаляване на количества потребена газ – 4,830 х. лв.).

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

<i>Разходите за външни услуги</i> включват:	<i>2020</i>	<i>2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Транспорт	9,487	9,342
Морско навло	3,828	11,909
Ремонт на DMA	3,332	2,329
Застраховки	1,202	1,197
Охрана	1,200	1,204
Обработка на товари	884	877
Пожарна безопасност	718	718
Данъци и такси	609	581
Хамалие и пристанищни разходи	546	1,692
Аbonаментно обслужване и технически контрол	538	384
Почистване и озеленяване	308	284
Консултантски услуги	183	496
Банкови такси	178	183
Комуникация	164	69
Демонтаж на сгради и съоръжения	109	41
Оползотворяване/обезвреждане на отпадъци	65	41
Стоков контрол	49	63
Граждански договори и хонорари	42	30
Спедиторски услуги	26	75
Демюрейдж	12	73
Лизинг	8	77
Курсове квалификация	6	14
Други услуги	185	237
	23,679	31,916

Начислените за 2020 г. разходи за годината за задължителен одит са общо в размер на 142 х. лв., в т.ч. 87 х.лв. във връзка с одит за 2019 г. и 55 х.лв. във връзка с одит за 2020 г. (2019 г.: общо 157 х. лв., в т.ч. 103 х.лв. за одит за 2018 г. и 54 х.лв. във връзка с одит за 2019 г.), договорени процедури съгласно Наредба № Е-РД-04-06 от 28.09.2016 г. за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници за шести ценови период в размер на 3 х.лв. (2019 г.: 3 х.лв., за пети ценови период). Договорената сума за одит за 2020 г. е в размер на 136 х. лв.

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Възнаграждения	19,883	19,684
Социални осигуровки	4,169	4,103
Предоставена храна на персонала	1,043	977
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала <i>(Приложение №29)</i>	365	341
	<u>25,460</u>	<u>25,105</u>

Разходите за възнаграждения включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Текущи възнаграждения	19,754	19,825
Начислени/(възстановени) суми за неизползван платен отпуск	129	(141)
	<u>19,883</u>	<u>19,684</u>

Социалните осигуровки включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Осигуровки	4,138	4,139
Начислени/(възстановени) суми за ДОО за неизползван платен отпуск	31	(36)
	<u>4,169</u>	<u>4,103</u>

8. ВЪЗСТАНОВЕНА/НАЧИСЛЕНА) ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ, НЕТНО

Обезценка на финансови активи, нетно

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Начислени кредитни загуби - свързани лица	(117)	(56)
Възстановени кредитни загуби – свързани лица	649	140
Начислени кредитни загуби – трети лица	(202)	(173)
Възстановени кредитни загуби – трети лица	136	52
	<u>466</u>	<u>(37)</u>

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

<i>Другите разходи за дейността</i> включват:	<i>2020 BGN '000</i>	<i>2019 BGN '000</i>
Отписани въглеродни емисии (квоти за вредни газове - т.г.)	11,557	3,550
Провизия за въглеродни емисии (квоти за вредни газове - т.г.) (<i>Приложение № 28</i>)	118	3,513
Ценова разлика при покупка в текущия период на провизирани квоти за вредни емисии	(1,588)	-
Разходи за въглеродни емисии	10,087	7,063
Начислени суми свързани с провизии за рекултивация на депа (<i>Приложение № 28</i>)	519	-
Обезценка на материални запаси	427	6
Глоби и неустойки по договор за природен газ	264	317
Възнаграждение на членове на СД – юридически и чуждестранни физически лица	146	120
Непризнат данъчен кредит по ДДС	40	83
Санкции за замърсяване на околната среда	38	12
Отчетна стойност на продадени стоки	25	33
Командировки	22	86
Липса и брак на материали и продукция	20	169
Представителни мероприятия	10	57
Разходи за обучение	1	6
Обезценка на предоставени аванси за доставки	-	34
Участия в конференции	-	12
Други	19	27
	1,531	962
	11,618	8,025

Разходи за въглеродни емисии

Към 31.12.2020 г. цената, по която е оценена провизията е 64.15 лв. за въглеродна квота (на база покупната цена на квотите, с които е закрито задължението) (*Приложение № 21*), а към 31.12.2019 г. – 47.88 лв. (на база пазарна цена квотите на борсата към 31.12.).

При осъществяване на дейността си Дружеството генерира въглеродни емисии. През 2020 г. цената на емисионните квоти е увеличена спрямо предходните отчетни периоди. Увеличението в цената на квотите се отразява на себестойността на продукцията и респективно влияе върху реализирания от Дружеството финансов резултат.

Обезценка на материални запаси

Разходите за обезценка на материални запаси включват обезценка на материали в размер на 426 х.лв. (2019 г.: 6 х.лв.) и обезценка на готова продукция 1 х.лв. (2019 г. няма). През текущия период е отчетен разход за обезценка на материали, основно резервни части, които няма да се използват в дейността поради решение на ръководството на Дружеството да извади от употреба дълготрайните материални активи (*Приложение № 10* и *Приложение № 14*), с които реализацията на материалите е обвързана.

10. ОБЕЗЦЕНКА И ОТПИСВАНЕ НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Обезценката на и отписани нетекущи активи са както следва:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Обезценка на дълготрайни материални активи	856	1,190
Отписани дълготрайни материални активи	65	58
Отписани разходи за придобиване на DMA	-	69
Обезценка на разходи за придобиване на DMA	-	61
Възстановена обезценка на разходи за придобиване на DMA	(46)	-
	<hr/> 875	<hr/> 1,378

Към 31.12.2020 г. е направена обезценка на дълготрайни материални активи, за които ръководството на Дружеството е взело решение, че същите няма да се използват в неговата дейност.

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

<i>Финансовите разходи</i> представляват:	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Разходи за лихви и такси по получени банкови заеми	411	653
Разходи за лихви на активи с право на ползване	<hr/> 21	<hr/> 30
	<hr/> 432	<hr/> 683

12. (РАЗХОД ЗА) / ИКОНОМИЯ ОТ ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

<i>Отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)</i>	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Данъчна печалба/(загуба) за годината по данъчна декларация	-	(1,051)
Текущ разход за данък върху печалбата за годината- 10% (2019 г. :10 %)	-	-

Отсрочени данъци върху печалбата

Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	(556)	1,234
Общо (разход за)/икономия от данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	<hr/> (556)	<hr/> 1,234

<i>Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Счетоводна печалба/(загуба) за годината</i>	<i>15,701</i>	<i>(13,685)</i>
(Разход за)/икономия от данък върху печалбата - 10% (2019 г.:10%)	(1,570)	1,369
<i>От непризнати суми по данъчна декларация</i>		
Свързани с увеличения – 77 х.лв. (2019 г.: 344 х. лв.)	(8)	(30)
Приспаднати суми в данъчна декларация, за които по-рано не е признаван отсрочен данъчен актив (данъчни загуби и обезценки)	1,022	-
Непризнат отсрочен данъчен актив за загуба	-	(105)
<i>Общо (разход за)/ икономия от данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)</i>	<i>(556)</i>	<i>1,234</i>
<i>Ефективна данъчна ставка</i>	<i>3.54%</i>	<i>-9.02%</i>

Друг всеобхватен доход

Компонентите на друг всеобхватен доход включват само такива, които няма да бъдат рекласифириани към печалбата/загубата – ефектите от последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи. Не е отчетен данъчен ефект, доколкото съгласно действащото законодателство данъчен ефект възниква само за сумите, които ефективно се отчитат през финансовия резултат.

13. НЕТНА ПЕЧАЛБА/(ЗАГУБА) НА АКЦИЯ

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Средно претеглен брой акции, на база дни	2,585,964	2,585,964
Печалба/(загуба) за годината (х. лв.)	15,145	(12,451)
Нетна печалба/(загуба) на акция (лева)	5.86	(4.81)

	<i>Земи и сгради</i>		<i>Машини, съоръжения и оборудование</i>		<i>Транспортни средства</i>		<i>Други</i>		<i>Разходи за придобиване и аванси</i>		<i>Общо</i>	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност												
Сaldo на 1 януари	24,783	23,077	178,215	177,101	8,698	8,043	1,161	1,221	3,044	3,511	215,901	212,953
Придобити	-	15	-	-	1,166	687	-	-	3,535	3,491	4,701	4,193
Отписани	(1)	(139)	(692)	(496)	(82)	(32)	(29)	(66)	-	(69)	(6,862)	(802)
Трансфер към Нетекущи активи, държани за продажба	(313)	(443)	-	-	-	-	-	-	-	-	(313)	(443)
Трансфер от разходи за придобиване	40	2,273	6,001	1,610	-	-	17	6	(6,058)	(3,889)	6,058	-
Сaldo на 31 декември 2020	24,509	24,783	183,524	178,215	9,782	8,698	1,149	1,161	521	3,044	219,485	215,901
Направлена амортизация и обезценка												
Сaldo на 1 януари	11,340	10,010	118,893	109,528	7,612	7,052	1,094	1,111	61	-	139,000	127,701
Начислена амортизация за годината	809	822	9,126	9,323	466	592	34	47	-	-	10,435	10,784
Начислена обезценка	356	707	499	480	-	-	1	-	-	-	856	1,248
Трансфер към Нетекущи активи, държани за продажба (амортизация и обезценка)	(71)	(62)	-	-	-	-	-	-	-	-	(71)	(62)
Отписана/възстановена обезценка (Приложение № 10)	-	(115)	(56)	(32)	-	-	-	-	(46)	-	(102)	(147)
Отписана амортизация	-	(22)	(569)	(406)	(82)	(32)	(28)	(64)	-	-	(679)	(524)
Сaldo на 31 декември 2020	12,434	11,340	127,893	118,893	7,996	7,612	1,101	1,094	15	61	149,439	139,000
Балансова стойност на 31 декември 2020	12,075	13,443	55,631	59,322	1,786	1,086	48	67	506	2,983	70,046	76,901
Балансова стойност на 1 януари	13,443	13,067	59,322	67,573	1,086	991	67	110	2,983	3,511	76,901	85,252

Към 31 декември 2020 дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи на стойност 3,630 х. лв. (31 декември 2019: 3,630 х. лв.) и сгради с балансова стойност 8,445 х. лв. (31 декември 2019: 9,813 х. лв.).

Към 31 декември 2020 в състава на сградите са включени апартаменти, гаражи и мазета, за които ръководството на Дружеството има взето принципно решение за продажба, но няма яснота дали и в рамките на какъв времеви период същите ще могат да бъдат продадени, с балансова стойност в размер на 443 х. лв. (31 декември 2019: 697 х. лв.).

Към 31 декември 2020 в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизириани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 50,556 х. лв. (31 декември 2019: 45,527 х. лв.).

Към 31 декември 2020 има учредена договорна ипотека на недвижими имоти с балансова стойност 4,803 х. лв. (31 декември 2019: 5,275 х. лв.) и залог на машини и съоръжения с балансова стойност 9,458 х. лв. (31 декември 2019: 10,838 х. лв.) като обезпечение по ползвани банкови кредити (Приложение № 26).

Към 31 декември 2020 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 189 х. лв. (31 декември 2019 г.: 1,272 х. лв.) и открити проекти за 317 х. лв. (31 декември 2019 г.: 1,711 х. лв.).

Откритите проекти са както следва:	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Подмяна на помпа за азотна киселина H-30/3	91	70
Изграждане на система за управление на човешките ресурси на база програмен продукт BORA BUSINESS SUITE	70	70
Дефлемгатор инв.401410	66	-
Подмяна на операторска станция към контролер S7-400 Siemens-	30	-
Подмяна на поддържащите системи на катализаторни мрежи на контактен апарат 2	28	-
Модернизация на системата за регулиране на оборотите на турбокомпресор поз. 403 в цех 608	22	22
Покрита площ за временно съхранение на химични продукти опакован амониев нитрат	-	1,341
Монтаж на БКТП 1	-	106
Подмяна на помпа за азотна киселина H-35/1	-	58
Проект монтаж на самозасмукващ помпен агрегат на поз.Н152-1	-	29
FFS машина и робот за палетизиране на амониев бикарбонат	-	13
Други обекти	25	63
Обезценка на разходи за придобиване на ДМА	(15)	(61)
	<u>317</u>	<u>1,711</u>

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Софтуери</i>
<i>Отчетна стойност</i>	
Към 1 януари 2019	1,026
Придобити	58
Отписани	(11)
31 декември 2019	1,073
Придобити	6
Отписани	-
31 декември 2020	1,079
<i>Натрупана амортизация и обезценка</i>	
Към 1 януари 2019	944
Начислена амортизация за годината	65
Отписана амортизация	(11)
31 декември 2019	998
Начислена амортизация	43
Отписана амортизация	-
31 декември 2020	1,041
Балансова стойност към 31 декември 2019	75
Балансова стойност към 31 декември 2020	38

Емисии за парникови газове

През 2020 г. Дружеството е закупило 295 х. квоти емисии на стойност 13,482 х.лв. (2019 г.: 161 х. квоти емисии на стойност 5,528 х.лв.).

	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сaldo в началото на годината		
Новопридобити	13,482	5,528
Отписани на текущ разход (Приложение № 9)	(11,557)	(3,550)
Отписани във връзка с провизия (Приложение № 9)	(1,925)	(1,978)
Сaldo в края на периода	-	-

16. АКТИВИ „ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ“

Дружеството има неотменими ангажименти по лизингови договори и признава активи „право на ползване“:

	<i>Недвижими имоти</i> <i>BGN '000</i>	<i>Транспортни средства</i> <i>BGN '000</i>	<i>Общо</i> <i>BGN '000</i>
<i>Отчетна стойност</i>			
<i>1 януари 2019 г.</i>	264	907	1,171
Увеличения/придобити	255	114	369
Намаления/отписани	-	-	-
Сaldo на 31 декември 2019	519	1,021	1,540
Увеличения/придобити	-	559	559
Намаления/отписани	-	(50)	(50)
Сaldo на 31 декември 2020	519	1,530	2,049
<i>Натрупана амортизация</i>			
<i>1 януари 2019 г.</i>	-	11	11
Начислена амортизация за годината	90	413	503
Сaldo на 31 декември 2019	90	424	514
Начислена амортизация за годината	91	445	536
Отписана амортизация	-	(50)	(50)
Сaldo на 31 декември 2020	181	819	1,000
<i>Балансова стойност на 1 януари 2020 г.</i>	429	597	1,026
<i>Балансова стойност на 31 декември 2020 г.</i>	338	711	1,049

Лизингови дейности на дружеството

Дружеството наема недвижими имоти (офис, магазин и паркинг) и транспортни средства (автомобили и релсово превозни средства). Лизинговите активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

17. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

<i>Име на дружеството</i>	<i>Местонахождение на регистрация</i>	<i>Балансова стойност</i> <i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>% на участие</i>	<i>Балансова стойност</i> <i>31.12.2019</i>	<i>% на участие</i>
				<i>31.12.2020</i>	
				<i>BGN '000</i>	
Неохим Таръм ООД	Турция	83	99.92	83	99.92
Неохим Протект ЕООД	България	5	100	5	100
		88		88	

- Неохим Таръм ООД, гр. Одрин - Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически товоре. Дата на придобиване – 15 октомври 2012. Дружеството е придобито чрез учредяване. Неохим Таръм ООД е правоприемник на Неохим Гюбре ООД, което е заличено и престава да съществува като е влято в Неохим Таръм ООД на 17.09.2018 г.
- Неохим Протект ЕООД, гр. Димитровград - охрана на имуществото на юридически лица, сгради, помещения и стопански офиси, охрана на физически лица и тяхното имущество и други. Дата на придобиване – 24 април 2002.

18. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	<i>Временна разлика</i>	<i>Данък</i>	<i>Временна разлика</i>	<i>Данък</i>
	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване, в т.ч. от:				
*Преоценка на земя при преминаване по МСФО	46	5	46	5
*Обезценка на сгради, машини, съоръжения и оборудване	4,289	429	3,507	351
*Обезценка на Разходи за придобиване на DMA и аванси	15	1	61	6
Обезценка на Нематериални активи	148	15	148	15
Обезценка на материални запаси	2,730	273	2,686	269
Провизия за емисии (квоти за парникови газове)	118	12	3,513	351
Начисления за задължения към персонала при пенсиониране	658	66	661	66
Начисления за неизплатени доходи на физически лица	743	74	596	60
Провизия за рекултивация на депа за отпадъци	558	56	42	4
Обезценка на предоставени аванси за доставки	8	1	35	3
Активи право на ползване	32	3	9	1
Начисления за неизползван платен отпуск	255	25	95	10
Провизии за кредитни загуби	451	45	301	30
Общо активи по отсрочени данъци	14,879	1,488	20,439	2,044

Движението в отсрочените данъчни активи е представено по-долу:

<i>Отсрочени данъчни активи/(пасиви)</i>	<i>Сaldo на 01 януари 2020</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Сaldo на 31 декември 2020</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	1,235	(317)	918
Обезценка на Нематериални активи	15	-	15
Провизия за емисии (квоти за парникови газове)	351	(339)	12
Начисления за задължения към персонала при пенсиониране	66	-	66
Обезценка на материални запаси	269	4	273
Провизия за рекултивация на депа за отпадъци	4	52	56
Провизия възнаграждение на чужди физически и юридически лица	35	(11)	24
Начисления за неизползван платен отпуск	10	15	25
Начисления за неизплатени доходи на местни физически лица	25	25	50
Провизии за кредитни загуби по вземания	30	15	45
Обезценка на предоставени аванси за доставки	3	(2)	1
Активи право на ползване	1	2	3
Общо данъчни активи	2,044	(556)	1,488

<i>Отсрочени данъчни активи</i>	<i>Сaldo на 01 януари 2019</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Сaldo на 31 декември 2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	40	1,195	1,235
Обезценка на Нематериални активи	15	-	15
Провизия за емисии (квоти за парникови газове)	198	153	351
Начисления за задължения към персонала при пенсиониране	82	(16)	66
Обезценка на материални запаси	285	(16)	269
Провизия за рекултивация на депа за отпадъци	37	(33)	4
Провизия възнаграждение на чужди физически и юридически лица	29	6	35
Начисления за неизползван платен отпуск	27	(17)	10
Начисления за неизплатени доходи на местни физически лица	70	(45)	25
Провизия разходи по депа	1	(1)	-
Провизии за кредитни загуби по вземания	26	4	30
Обезценка на предоставени аванси за доставки	-	3	3
Активи право на ползване	-	1	1
Общо данъчни активи	810	1,234	2,044

Не са признати активи по отсрочени данъци върху:

	<i>Временна разлика</i>	<i>Данък</i>	<i>Временна разлика</i>	<i>Данък</i>
	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Обезценка на инвестиции в и вземания от дъщерни дружества	(20,754)	2,075	(21,386)	2,139
Загуби, подлежащи на приспадане	(1,286)	129	(10,873)	1,087
Общо	(22,040)	2,204	(32,259)	3,226

19. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Материали	19,239	20,966
Незавършено производство	2,969	3,493
Готова продукция	300	6,336
Стоки	6	12
Основни материали на път	503	-
	23,017	30,807
<i>Материалите включват:</i>		
	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Благородни метали	7,993	8,622
Резервни части и лагери	5,391	5,582
Спомагателни материали	3,442	3,519
Основни материали	1,371	2,130
Амбалажни материали	668	544
Автомобилни гуми	35	35
Катализатори	4	206
Други материали	335	328
	19,239	20,966
<i>Основни материали</i>		
	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Калиев хлорид	455	493
Магнезит	312	486
Омаслител	171	161
Калциев карбонат	59	63
Химикиали катализатори	45	106
Метилдиетаноламин	30	247
Натриева основа	28	36
Вар негасена	23	14
Моноамониев фосфат	3	45
Амониев сулфат	1	103
Сода калцинирана	-	156
Други	244	220
	1,371	2,130

<i>Готова продукция</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Амониев хидрогенкарбонат	204	59
Амониев нитрат – ЕО тор	69	6,232
Амонячна вода	18	18
Натриев нитрат – технически	5	22
Други	4	5
	300	6,336

<i>Незавършено производство</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Амоняк	2,709	3,297
Азотна киселина	206	137
Амониев нитрат – плав	12	7
Други	42	52
	2,969	3,493

Към 31 декември 2020 има учредени залози като обезпечение по ползвани банкови кредити върху следните материални запаси:

- Благородни метали – 7,993 х. лв. (31 декември 2019: 8,622 х. лв.);
- Готова продукция (амониев нитрат) – 69 х. лв. (31 декември 2019: 6,232 х. лв.);
- Незавършено производство (амоняк) – 2,260 х. лв. (31 декември 2019: 2,901 х. лв.).

При прегледа на наличните материални запаси към 31 декември е отчетена обезценка на материали (Приложение № 9).

20. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Вземания по продажби във валута	2,380	3,251
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти във валута</i>	<i>2,380</i>	<i>3,251</i>
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби на вземания във валута, в т. ч.:	(2,109)	(2,953)
- <i>провизия за обезценка за кредитни загуби на вземания по договори с клиенти във валута</i>	<i>(1,914)</i>	<i>(2,898)</i>
- <i>ефект от преоценка на валутни позиции</i>	<i>(195)</i>	<i>(55)</i>
Вземания по продажби в лева	149	140
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти в лева</i>	<i>149</i>	<i>140</i>
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби на вземания в лева, в т. ч.:	(139)	(21)
- <i>провизия за обезценка за кредитни загуби на вземания по договори с клиенти в лева</i>	<i>(139)</i>	<i>(21)</i>
	281	417

НЕОХИМ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

Вземанията от свързани лица във валута по балансова стойност са в щатски долари 170 х. щ. д. - 271 х. лв. (31 декември 2019: 172 х. щ. д. - 298 х. лв) и в лева 10 х.лв. (31 декември 2019: 119 х.лв.).

Вземанията от свързани лица към 31.12.2020 г. включват вземания от дъщерни дружества по балансова стойност в размер на 271 х.лв. (31.12.2019 г.: 298 х.лв.), вземания от дружество от групата на акционер със значително влияние – 9 х.лв. (31.12.2019 г.: 118 х.лв. – акционер със значително влияние) и вземания от основен акционер 1 х.лв. (31.12.2019 – 1 х.лв.)

Дружеството е определило обичаен период за плащане на вземанията от дъщерни дружества до 270 дни, а с другите свързани лица – 20 дни.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
до 30 дни	56	334
от 31 до 90 дни	224	-
от 91 до 180 дни	-	-
от 181 до 365 дни	-	-
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	(34)
	<hr/> 280	<hr/> 300

Възрастовата структура на просрочените търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
до 30 дни	-	-
от 31 до 90 дни	-	-
от 91 до 180 дни	-	139
от 181 до 365 дни	1	-
над 365 дни	2,248	2,918
Провизия за обезценка за кредитни загуби	(2,248)	(2,940)
	<hr/> 1	<hr/> 117

Моделът за обезценка по МСФО 9 е базиран на признаване на провизии за обезценка на база на „очаквани кредитни загуби“. Дружеството прилага опростения подход по МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби по търговски вземания от свързани лица, като признава очаквани загуби за целия срок на всички вземания.

В таблицата по-долу са представени обобщени данни за натрупаните очаквани кредитни загуби в коректива (провизията) за обезценка по вземания от свързани лица.

31 декември 2020 година	Редовни	Просрочени 1 до 30 дни	Просрочени 31 до 90 дни	Просрочени 91 до 180 дни	Просрочени 181 до 365 дни	Просрочени над 1 год	Общо BGN'000
Очакван среден процент на кредитни загуби	0.00%	-	-	-	-	100.00%	88.89%
Вземания по договори с клиенти (брутна балансова стойност)	280	-	-	-	1	2,248	2,529
Очаквана кредитна загуба	-	-	-	-	-	2,248	2,248

31 декември 2019 година	Редовни	Просрочени 1 до 30 дни	Просрочени 31 до 90 дни	Просрочени 91 до 180 дни	Просрочени 181 до 365 дни	Просрочени над 1 год	Общо BGN'000
Очакван среден процент на кредитни загуби	10.18%	-	-	15.83%	-	100%	87.70%
Вземания по договори с клиенти (брутна балансова стойност)	334	-	-	139	-	2,918	3,391
Очаквана кредитна загуба	34	-	-	22	-	2,918	2,974

<i>Движение на коректива (provизията) за обезценка:</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Начално сaldo на коректива за очаквани кредитни загуби към 1 януари	2,974	3,008
Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	117	56
Намаление на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалбата или загубата през годината	(649)	(140)
Отписани несъбираме обезценени вземания	-	(5)
Ефект от преоценка на валутни позиции	(194)	55
Сaldo в края на годината	2,248	2,974

21. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Вземания по продажби от клиенти в чужбина	2,228	8,697
в т.ч. <i>вземания по договори с клиенти от чужбина</i>	1,991	8,562
Провизия за обезценка на очаквани кредитни загуби на вземания от клиенти в чужбина, в т.ч.:	(302)	(245)
- <i>провизия за обезценка за кредитни загуби на вземания по договори с клиенти от чужбина</i>	(293)	(244)
- <i>ефект от преоценка на валутни позиции</i>	(9)	(1)
Вземания по продажби от клиенти в страната	118	280
в т.ч. <i>вземания по договори с клиенти от страната</i>	98	237
Провизия за обезценка на очаквани кредитни загуби на вземания от клиенти в страната, в т.ч..	(2)	(2)
- <i>провизия за обезценка за кредитни загуби на вземания по договори с клиенти от страната</i>	(2)	(2)
	2,042	8,730
Предоставени аванси за доставка от страната	3,862	670
Обезценка на предоставени аванси за доставка от страната	(7)	(7)
Предоставени аванси за доставка от чужбина	677	75
Обезценка на предоставени аванси за доставка от чужбина	-	(27)
	6,574	9,441

Търговските вземания и предоставените аванси по видове валути са както следва:

- в лева – 3,972 х.лв. (31.12.2019 г.: 941 х. лв.);
- в евро – 2,579 х.лв. (1,319 х. евро), (31.12.2019 г.: 600 х.лв. (306 х. евро));
- в щатски долари – 11 х.лв. (3 х. щатски долари), (31.12.2019 г.: 7,855 х.лв. (4,627 х. щ. д.)).
- в рубли – 12 х.лв. (416 х. рубли), (31.12.2019 г.: 45 х.лв. (1,816 х. рубли)).

Обичайно Дружеството договаря с клиентите изцяло или частично авансово плащане, а в случаите без авансово плащане е определен кредитен период до 90 дни.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
до 30 дни	1,933	4,247
от 31 до 90 дни	20	-
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	(3)
	1,953	4,244

Възрастовата структура на просрочените търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
до 30 дни	10	4,346
от 31 до 90 дни	68	68
от 91 до 180 дни	4	-
от 181 до 365 дни	97	206
над 365 дни	214	110
Провизия за обезценка за кредитни загуби	<u>(304)</u>	<u>(244)</u>
	<u>89</u>	<u>4,486</u>

Моделът за обезценка по МСФО 9 е базиран на признаване на провизии за обезценка на база на „очаквани кредитни загуби“ Дружеството прилага опростения подход по МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби по търговски вземания от клиенти, като признава очаквани загуби за целия срок на всички вземания от клиенти.

В таблицата по-долу са представени обобщени данни за натрупаните очаквани кредитни загуби в коректива (провизията) за обезценка на вземания по продажби от клиенти към 31 декември 2020 г. и към 31 декември 2019 г.

<i>31 декември 2020 година</i>	<i>Редовни</i>	<i>Просрочени 1 до 30 дни</i>	<i>Просрочени 31 до 90 дни</i>	<i>Просрочени 91 до 180 дни</i>	<i>Просрочени 181 до 365 дни</i>	<i>Просрочени над 1 год</i>	<i>Общо BGN'000</i>
------------------------------------	----------------	-----------------------------------	------------------------------------	---	--	---------------------------------	-------------------------

Очакван среден процент на кредитни загуби	0.00%	0.00%	4.41%	0.00%	96.91%	96.73%	12.96%
Вземания по продажби (брутна балансова стойност)	1,953	10	68	4	97	214	2,346
Очаквана кредитна загуба	-	-	3	-	94	207	304

<i>31 декември 2019 година</i>	<i>Редовни</i>	<i>Просрочени 1 до 30 дни</i>	<i>Просрочени 31 до 90 дни</i>	<i>Просрочени 91 до 180 дни</i>	<i>Просрочени 181 до 365 дни</i>	<i>Просрочени над 1 год</i>	<i>Общо BGN'000</i>
------------------------------------	----------------	-----------------------------------	------------------------------------	---	--	---------------------------------	-------------------------

Очакван среден процент на кредитни загуби	0.07%	0.73%	0.00%	-	49.51%	100.00%	2.75%
Вземания по продажби (брутна балансова стойност)	4,247	4,388	26	-	206	110	8,977
Очаквана кредитна загуба	3	32	-	-	102	110	247

Движение на коректива (провизията) за обезценка:

31.12.2020

BGN '000

31.12.2019

BGN '000

НЕОХИМ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

Начално салдо на коректива за очаквани кредитни загуби към 1 януари, изчислено по МСФО 9	247	125
Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	202	173
Намаление на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалбата или загубата през годината	(136)	(52)
Ефект от преоценка на валутни позиции	(9)	1
Салдо в края на годината	304	247

Предоставените аванси към 31 декември са текущи и са за покупка на:

	31.12.2020 BGN '000	31.12.2019 BGN '000
Материали	3,847	708
Услуги	43	3
Квоти за въглеродни емисии	642	-
	4,532	711

На 30.12.2020 г. са платени 10 000 броя квоти за въглеродни емисии на цена 32.80 EUR за 1 EUA квота, които са постъпили по операторската сметка на „Неохим“ АД в Европейски Общностен регистър на 04.01.2021 г.

22. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2020 BGN '000	31.12.2019 BGN '000
Предплатени разходи	599	568
Платени депозити	401	25
Вземания по оперативна програма	26	-
Съдебни и присъдени вземания	11	11
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1)	(1)
ДДС за възстановяване	-	1,897
Други	13	30
	1,049	2,530

Предплатените разходи се състоят от:

	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
Застраховки	513	537
Финансови разходи	46	-
Абонаменти	39	22
Командировки	-	8
Други	1	1
	599	568

Предплатените финансови разходи представляват еднократна комисионна по разрешена краткосрочна кредитна линия по револвирращ кредит в размер на до 30,000 х.лв. Към 31.12.2020 г. Дружеството няма задължения по краткосрочни банкови заеми (Приложение №31).

Основните суми включени като платени депозити представляват преведени парични суми за гарантиране на плащания към доставчика в размер на 370 х.лв. съгласно договори за:

- покупка и продажба на природен газ за балансиране – 170 х.лв. (31.12.2019 г.: няма);
- достъп и пренос на природен газ – 120 х.лв. (31.12.2019 г.: 22 х.лв.);
- работка на организиран борсов пазар – 80 х.лв. (31.12.2019 г.: няма).

23. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
Разплащателни сметки	17,474	1,970
Парични средства в каса	16	23
Парични средства и парични еквиваленти посочени в отчета за паричните потоци	17,490	1,993

Наличните към 31.12.2020 г. парични средства са по сметки на Дружеството в следните банки: УниКредит Булбанк АД, Централна кооперативна банка АД и ОББ АД.

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 11,540 х.лв. (31.12.2019 г.: 43 х.лв.), в евро – 2,490 х.лв. (31.12.2019 г.: 886 х. лв.) и в щатски долари – 3,444 х.лв. (31.12.2019 г.: 1,041 х.лв.). Паричните средства в каса са само в лева.

В резултат на направените анализи и приложената методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти, ръководството е определило, че обезценката на паричните средства и еквиваленти би била сума, доближаваща се до нула. Поради това Дружеството не е признало провизия за обезценка за очаквани кредитни както към 31.12.2020 г., така и към 31.12.2019 г.

24. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Като Нетекущи активи, държани за продажба Дружеството отчита сгради (апартаменти, гаражи и мезета), за които през 2019 г. е взето решение от Съвета на директорите да бъдат продадени и, за които продажбата е преценена с висока степен на вероятност в рамките на една година.

	<i>Сгради</i> 2020 <i>BGN '000</i>	<i>Сгради</i> 2019 <i>BGN '000</i>
<i>Отчетна стойност</i>		
1 януари	169	-
Трансфер от Имоти, машини и оборудване	313	443
Продадени активи	(482)	(274)
31 декември	-	169
<i>Натрупана амортизация</i>		
1 януари	25	-
Трансфер от Имоти, машини и оборудване	71	62
Отписана амортизация на продадени активи	(75)	(40)
Отписана обезценка	(21)	(3)
31 декември	-	25
Балансова стойност към 31 декември	-	144

25. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 31 декември 2020 регистрираният акционерен капитал на Неохим АД възлиза на 2,654 х. лв., разпределен в 2,654,358 обикновени поименни акции с право на глас, получаване на дивидент и ликвидационен дял с номинална стойност на акция 1 лв.

Обратно изкупените собствени акции са 68,394 броя в размер на 3,575 х. лв. (31 декември 2019: 68,394 бр. – 3,575 х. лв.).

Законовите резерви (фонд Резервен) са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и Устава на Дружеството.

Компонентът от преизчисление на задължение към персонала при пенсиониране е формиран във връзка с изискванията на МСС 19 (Приложение № 2.19).

Реализираната от Дружеството нетна печалба за 2020 г. по размер 15,145 х. лв. изцяло покрива реализираната от Дружеството загуба за предходната 2019 г. – (12,451 х. лв.) и частично покрива реализираната през 2018 г. загуба – (19,157 х. лв.). Намалението на цената на природния газ през 2020 г. с обратна сила, считано от 05.08.2019 г. повлия положително на финансия резултат и паричните потоци на Дружеството за текущата година. Собственият капитал е

значителен по размер – 94,130 х.лв. и надвишава задълженията на Дружеството, които са общо в размер на 27,010 х.лв. Дружеството погасява редовно своите задължения и няма просрочени такива към датата на баланса. То има добри взаимоотношения с банките-кредитори, спазва договорените кредитни условия, като при необходимост от краткосрочно финансиране ползва банков овърдрафт. По мнение на ръководството не са налице негативни фактори, които биха могли да окажат влияние върху дейността на Дружеството, извън посочените в Приложение №2.28.

26. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Дългосрочни задължения по банкови заеми		
Банкови заеми	2,756	3,260
	<u><u>2,756</u></u>	<u><u>3,260</u></u>
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	2,632	2,102
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(20)	(27)
	<u><u>2,612</u></u>	<u><u>2,075</u></u>
Общо задължения по лихвени заеми	<u><u>5,368</u></u>	<u><u>5,335</u></u>

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

<i>Заем</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>Договорена сума във валута</i>	<i>Падеж</i>	<i>Годишен лихвен процент</i>
	<i>х. лв.</i>	<i>х. лв.</i>			
1	3,161	1,324	3,460 х. лв	20.09.2023	ОДИ* плюс 2.250% минимум 2.34%
2	2,207	3,678	5,900 х. лв	20.06.2022	ОДИ* плюс 2.432% минимум 2.60%
3	-	333	4,000 х. лв	20.04.2020	ОДИ* плюс 3.082% минимум 3.25%
	<u><u>5,368</u></u>	<u><u>5,335</u></u>			

* ОДИ – Осреднен депозитен индекс

Средствата са отпуснати основно за ремонти и обновяване на производствените инсталации за амоняк и за изграждане на обект „Покрита площ за временно съхранение на химични продукти, опаковани минерални товоре и товаро-разтоварни дейности“ в Дружеството.

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

Таблицата по-долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност, са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на Дружеството като парични потоци от финансова дейност.

	Промени в парични потоци от финансова дейност 01.01.2020 BGN'000	Непарични промени - нови задълж. по дог. за лизинг BGN'000	Други промени 31.12.2020 BGN'000
Банкови заеми, в т.ч. краткосрочни (Приложение № 26; 31)	20,360	(15,033)	- 41 5,368
Лизинг (Приложение № 27)	1,022	(530)	559 21 1,072
Дивиденти (Приложение № 37)	72	(1)	- - 71
	21,454	(15,564)	559 62 6,511

	01.01.2019 г. след преминаване по МСФО 16	Промени в парични потоци от финансова дейност BGN'000	Непарични промени - нови задълж. по дог. за лизинг BGN'000	Други промени 31.12.2019 BGN'000
Банкови заеми, в т.ч.				
краткосрочни (Приложение № 26; 31)	19,074	- 1,295	- (9)	20,360
Лизинг (Приложение № 27)	21	1,133 (523)	361 30	1,022
Дивиденти (Приложение № 27)	76	- (4)	- -	72
	19,171	1,133	768	361 21 21,454

* „Други промени“ включват начисления по лихви и плащания и начислени банкови такси и плащания и отписани дивиденти.

Дългосрочните и краткосрочни заеми (Приложение № 26 и 31) са обезпечени със следните активи, собственост на Дружеството:

- недвижими имоти с балансова стойност 4,803 х. лв. (31 декември 2019: 5,275 х. лв.) (Приложение № 14);
- оборудване с балансова стойност 9,458 х. лв. (31 декември 2019: 10,838 х. лв.) (Приложение № 14).
- благородни метали с балансова стойност 7,993 х. лв. (31 декември 2019: 8,622 х. лв.) (Приложение № 19).
- готова продукция – амониев нитрат с балансова стойност 69 х. лв. (31 декември 2019: 6,232 х. лв.) (Приложение № 19).
- незавършено производство – амоняк с балансова стойност 2,260 х. лв. (31 декември 2019: 2,901 х. лв.) (Приложение № 19).
- постъпления от бъдещи вземания по сключени договори за продажба на стойност до 60,000 х. лв. (31 декември 2019: 60,000 х. лв.).

27. ЛИЗИНГ

В отчета за финансовото състояние правата за ползване на автомобили, недвижими имоти и релсови превозни средства са представени към статията Активи „право на ползване“.

<i>Задължения по лизинг</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Текущи	475	506
Нетекущи	597	516
	1,072	1,022

<i>Матуритетна структура</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Година 1	496	528
Година 2	410	199
Година 3	120	136
Година 4	82	121
Година 5	-	81
	1,108	1,065

Дружеството не е изправено пред значителен ликвиден рисков по отношение на лизинговите си задължения. Всички лизингови задължения са деноминирани в лева.

Дружеството има задължение по лизингови договори към свързано лице – акционер, в размер на 335 х.лв., в т.ч. 249 х.лв. нетекущи и 86 х.лв. текущи (31 декември 2019: 502 х.лв., в т.ч. 418 х.лв. нетекущи и 84 х.лв. текущи.).

Разходи, признати в отчета за всеобхватния доход

	<i>Приложения</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
		<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Разходи за амортизации на активи „право на ползване“ (МСФО 16)	16	536	503
Разходи за лихви за задълженията по лизинг – МСФО 16 (включени във финансовите разходи)	11	21	30
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори (включени в разходи за външни услуги) – МСФО 16	6	8	77
Приходи от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество	4	290	309

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг през 2020 г. е в размер на 538 х. лв. (2019 г.: 590 х.лв.) , в т. ч. по лизинги, свързани с активи с право на ползване – 530 х.лв. (2019 г.: 523 х.лв.) и по краткосрочни лизингови договори - 8 х. лв.(2019 г.: 77 х.лв.).

Лизингови дейности на дружеството и начин на тяхното отчитане

Лизингополучател

Дружеството наема недвижими имоти (офис, магазин и паркинг) и транспортни средства (автомобили и релсови превозни средства). Договорите за наем се сключват за различни срокове - от две до пет години. Договорите за лизинги се договарят на индивидуална база и съдържат значителен брой условия и клаузи. Договорите за лизинг не съдържат задължителни показатели и сътношения. Лизинговите основни активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

Опции за удължаване и опции за прекратяване

Сключените от Дружеството договори не съдържат опции за удължаване на договорите. Повечето от лизингите са договорени за срок от 5 години и съдържат само клаузи относно възможности за предсрочно прекратяване (например поради неплащане, по взаимно съгласие и др.п.). Доколкото Дружеството е направило преценка, че няма намерение да прекратява предсрочно договорите, то е приело като срок договореният такъв. Изключение е лизингът, свързан с използването под наем на вагони, който се предоговаря ежегодно. Възприетият от дружеството срок е 2 години на база минал опит (Приложение №2.28).

Краткосрочни лизингови договори

Дружеството се възползва от освобождаване от изискването за признаване по стандарта за краткосрочни лизингови договори (договори, чийто срок е до 12 месеца, включително от датата на стартиране на лизинга, без право за придобиването им).

Лизингодател

Дружеството има сключени договори за наем като лизингодател за отдаване под наем на помещения, апартаменти и инвентар. Договорите са с остатъчен срок от 1 до 7 години, като очакваните плащания по договори за наем, по които Дружеството е лизингодател са както следва:

31 декември 2020	до 1 г.	1-3 г.	3-7 г.	Общо
Очаквани плащания	276	450	604	1,330

31 декември 2019	до 1 г.	1-3 г.	3-7 г.	Общо
Очаквани плащания	290	445	848	1,583

28. ПРОВИЗИИ

	<i>Провизия за въглеродни емисии</i>		<i>Провизии за рекултивация</i>		<i>Провизии за санкции</i>		<i>Общо</i>	
	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо 1 януари	3,513	1,978	42	370	-	7	3,555	2,355
Начислени	118	3,513	519	-	-	-	637	3,513
Освободени	(3,513)	(1,978)	(2)	(328)	-	(7)	(3,515)	(2,313)
Салдо в края на периода	118	3,513	559	42	-	-	677	3,555
<i>в т.ч.</i>								
<i>дългосрочна част</i>	-	-	553	39	-	-	553	39
<i>в т.ч.</i>								
<i>краткосрочна част</i>	118	3,513	6	3	-	-	124	3,516

Провизиите включват:

- провизии за рекултивация включва:
 - провизия по задължение за привеждането в съответствие /закриване/ на депа за отпадъци и за рекултивация и мониторинг на тези закрити депа. Провизията за ползвани депа от Дружеството в предходни периоди (основно разходи за мониторинг), определена на база експертна оценка за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението, е в размер на 60 х. лв., а настоящата стойност към 31.12.2020 г., по която същата е представена в отчета за финансовото състояние е в размер на 41 х. лв (31.12.2019 г.: 42 х.лв).
 - провизия за закриване и рекултивация на ново „Депо за опасни и производствени неопасни твърди отпадъци на територията на „Неохим“ АД, което Дружеството ползва от 2020 г. Стойността на провизията, за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението за ново депо, е определена на база експертна оценка и е в размер на 829 х. лв., а настоящата стойност, по която същата е представена в отчета за финансовото състояние към 31.12.2020 г. е в размер на 518 х. лв. (31.12.2019 г.: няма). Съгласно изготвения план съществената част от изходящите парични потоци ще бъдат направени през 2030 и 2047 г., съответно 272 х.лв. и 426 х.лв.
 - Настоящата стойност на провизията за всички депа е изчислена на база сегашната стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирана с лихвен процент 2.45%;
- провизия по задължение към МОСВ за въглеродни емисии, класифицирана като краткосрочна в размер на 118 х.лв (31 декември 2019: 3,513 х.лв.);
- към 31.12.2020 г. няма провизия за санкция за замърсяване на околната среда в резултат на производствената дейност.

Като други дългосрочни вземания Дружеството отчита преведени през 2020 г. 18 х.lv. по открита сметка за чужди средства от РИОСВ Хасково (2019 г.: няма). Преводите (отчисленията) са във връзка със започването през 2020 г. на експлоатацията на „Депо за опасни и производствени неопасни твърди отпадъци на територията на „Неохим“ АД. Превежданите суми представляват обезпечения, които са съгласно изискванията на „Наредба №7 за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци“ и ще бъдат използвани от Дружеството при извършването на дейностите по рекултивация и мониторинг.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на лица от настия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, ако е работил при същия работодател 10 години през последните 20 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи (Приложение № 2.19).

За определяне на тези задължения Дружеството е направило акционерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран акционер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	2,506	2,603
Разход за лихви	9	21
Разход за текущ стаж	325	344
Нетна акционерска загуба/(печалба) призната за периода	31	(24)
Плащания през годината	(367)	(501)
Ефекти от последващи оценки за годината в т.ч.:	69	63
<i>Акционерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	28	116
<i>Акционерски загуби/(печалби) от корекции дългащи се на действителния отт</i>	41	(53)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	2,573	2,506

НЕОХИМ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	<i>2020 BGN '000</i>	<i>2019 BGN '000</i>
Разход за текущ стаж	325	344
Разход за лихви	9	21
Нетна акционерска загуба/(печалба), призната за годината	<u>31</u>	<u>(24)</u>
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата	<u>365</u>	<u>341</u>
Акционерски загуби от промени във финансовите предположения	28	116
Акционерски загуби от промени в демографските предположения	-	-
Акционерски загуби/(печалби) от корекции, дължащи се на действителния опит	<u>41</u>	<u>(53)</u>
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход	<u>69</u>	<u>63</u>
Общо	<u>434</u>	<u>404</u>

Акционерските загуби/(печалби) са изменениета в настоящата стойност на задълженията за изплащане на дефинирани доходи, в резултат на:

- произлезлите от опита и действителните корекции са довели до акционерска загуба за 2020 г. в размер на 41 х.лв. Въздействието от промените в самите акционерски предположения – промяна на дисконтовия процент е ефект загуба в размер на 28 х. лв. Промяната се дължи на намалението на лихвите по дългосрочните ДЦК в България (с 10 годишен матуритет) към момента на изготвяне на оценката.

При определяне на настоящата стойност към 31 декември 2020 г. са направени следните акционерски предположения:

- смъртност – използвани са биометрични таблици по чл.6, ал.2 от Наредба №19 за смъртност, съгласно Решение №919-ПОД от 16.12.2020 г. на заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“;
- темп на текучество – между 0 % до 23 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи.
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 0.20\% \text{ (2019: } i = 0.35\%)$. Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10- годишен матуритет.

- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и е в размери по години както следва:
 - 2021 - 5% спрямо нивото от 2020;
 - 2022 - 5% спрямо нивото от 2021;
 - 2023 - 5% спрямо нивото от 2022;
 - 2024 - 5% спрямо нивото от 2023;
 - 2025 - 5% спрямо нивото от 2024.

Предположението в предходна година е било както следва:

- 2020 - 5% спрямо нивото от 2019;
- 2021 - 5% спрямо нивото от 2020;
- 2022 - 5% спрямо нивото от 2021;
- 2023 - 5% спрямо нивото от 2022;
- 2024 - 5% спрямо нивото от 2023.

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетието и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, Дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обично поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетието - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател;
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актиоерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите, дисконтовия фактор и текущество, върху сумата на сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

	<i>2020 година</i>		<i>2019 година</i>	
	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	191	(172)	188	(169)
Изменение на дисконтовия фактор	(178)	203	(175)	200
Изменение в текуществото	(170)	182	(167)	178

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите, дисконтовия фактор и текущество, върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, са оценени както следва:

	<i>2020 година</i>		<i>2019 година</i>	
	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	17	(15)	18	(16)
Изменение на дисконтовата норма	13	(15)	(11)	13
Изменение в текуществото	(12)	13	(13)	14

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 8.08 години (31.12.2019 г.: 8.33 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години е 572 х.лв., в т.ч. за 2021 г. е 264 х.лв.

30. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Полученото финансиране е по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството и е на стойност 476 х. лв. (31 декември 2019 г. – 476 х. лв.). Признатият приход от финансирания до 31 декември 2020 г. - 401 х. лв. и финансирания, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди - 75 х. лв.

	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 37)	37	37
Над 1 година (дългосрочна част)	38	75
	75	112

Краткосрочната част от финансиранията ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на отчета за финансовото състояние и е представена в Други текущи задължения (Приложение № 37).

31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Банкови заеми	-	15,071
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	-	(46)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Дружеството има разрешена кредитна линия по револвиращ кредит в размер на до 30,000 х.лв., със срок до 20.04.2021 г., при лихвен процент – ОДИ (осреднен депозитен индекс) плюс 1.77 пункта годишно, минимум – 1.90%.

Предоставеното обезпечение по заемите е оповестено в Приложение № 26.

32. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Пасиви по договори с клиенти (свързани лица)	9,162	7,955
Пасиви по договори с клиенти от страната (други)	55	251
Пасиви по договори с клиенти от чужбина във валута	422	4,024
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Пасивите по договори с клиенти от страната и чужбина са основно за доставка на готова продукция.

Пасивите по договори с клиенти свързани лица са от основен акционер със значително влияние в размер на 7,435 х.лв., (31 декември 2019 г. – 7,874 х.лв.), дъщерни дружества на основен акционер със значително влияние в размер на 1,725 х.лв. (31 декември 2019 г. – 79 х.лв.) и дъщерно дружество – 2 х.лв. (31 декември 2019 г. – 2 х.лв.).

33. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Доставчици от страната	2,814	2,598
Доставчици от чужбина	925	518
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Задълженията към доставчици са текущи и безлихвени. Задълженията в лева са в размер на 2,814 х.лв. (31.12.2019 г.: 2,598 х.лв.), в евро са 923 х.лв. (31.12.2019 г.: 478 х.лв.), в щатски долари – няма (31.12.2019 г.: 40 х.лв.), в унгарски форинти 2 х.лв. (31.12.2019 г. – няма).

Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Съгласно условията за доставка на природен газ от Булгаргаз ЕАД, Дружеството следва да заплаща текущите доставки авансово по заявка и доплащане в рамките на 12 дни. След тази дата Булгаргаз ЕАД начислява законната лихва.

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия в размер на 247 х.лв. (31 декември 2019 г.: 255 х. лв.) са за доставени материали, горива и услуги. Те са в лева, текущи и безлихвени. Дружеството няма просрочени търговски задължения към свързани лица.

Дружеството има задължение по лизингови договори към свързано лице – акционер, посочено в Приложение № 27 и 40.

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Задължения към персонала в т.ч.:		
<i>Текущи задължения</i>	1,319	1,180
<i>Начисления за неползвани компенсируеми отпуски</i>	207	78
Задължения по социалното осигуряване в т.ч.:		
<i>Текущи задължения</i>	742	529
<i>Начисления за неползвани компенсируеми отпуски</i>	694	512
	<hr/> 48	<hr/> 17
	<hr/> 2,061	<hr/> 1,709

36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	<i>31.12.2020 BGN '000</i>	<i>31.12.2019 BGN '000</i>
Задължение за данък по ЗДДФЛ	316	295
ДДС	48	-
Други	<hr/> 30	<hr/> 29
	<hr/> 394	<hr/> 324

Задълженията за данъци са текущи.

До датата на издаване на този отчет в Дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- ДДС – до 30 юни 2013;
- Корпоративен данък – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.194,195 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.204 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Национален осигурителен институт – до 31 март 2009;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на природен газ – до 29 февруари 2016;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на ел.енергия – до 5 юни 2016.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

37. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Другите текущи задължения</i> включват:	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения по възнаграждения на чуждестранни и местни лица	255	374
Получени гаранции	386	332
Задължения за такса водоползване	153	148
Задължение за дивидент	71	72
Удръжки от работните заплати	70	70
Получени депозити от клиенти	59	61
Правителствени финансирации (Приложение № 30)	37	37
Други задължения	170	158
	1,201	1,252

Получените гаранции в размер на 386 х.лв. (31 декември 2019 г.: 332 х.лв.) представляват гаранции от членовете на Съвета на директорите, за строително-монтажни работи, за амбалаж и други.

Други дългосрочни задължения в размер на 1 х. лв. (31 декември 2019 г.: 10 х. лв.) представляват част от начислено еднократно допълнително възнаграждение на изпълнителния директор, разсрочено за изплащане след 31.12.2021 г. съгласно решение на Съвета на директорите. Краткосрочната част на това възнаграждение, в размер на 9 х.лв е включена като други текущи задължения в „Задължения по възнаграждения на чуждестранни и местни лица“.

38. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Предоставени гаранции

Към 31 декември 2020 г. Дружеството е учредило в полза на търговски партньори банкови гаранции в размер на 238 х. лв. (31 декември 2019 г.: 2,048 х. лв.). Предоставеното обезпечение е оповестено в Приложение №26.

39. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството може да бъде изложено на различни финансово рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на

Дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите на Дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на Дружеството.

Структурата на финансовите активи и пасиви към 31.12.2020г. е както следва:

<i>Финансови активи по амортизирана стойност</i>	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
Парични средства и парични еквиваленти	17,490	1,993
Кредити и вземания, в т.ч.:	2,742	9,182
<i>Вземания от свързани лица (Приложение № 20)</i>	281	417
<i>Търговски и други вземания (Приложение № 21 и 22)</i>	2,461	8,765
Дългосрочни капиталови инвестиции	2	2
	20,234	11,177

<i>Финансови пасиви по амортизирана стойност</i>	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
Финансови пасиви по амортизирана стойност, в т.ч.:	10,942	25,218
<i>Краткосрочни и дългосрочни заеми</i>	5,368	20,360
<i>(Приложение № 26 и 31)</i>		
<i>Задължения по лизинг (Приложение 27)</i>	1,072	1,022
<i>Търговски и други задължения</i>	4,502	3,836
<i>(Приложение № 33, 34 и 37)</i>		

Провизиите за обезценка за кредитни загуби, свързани с финансови активи, признати в отчета за всеобхватния доход за 2020 г. и за 2019 г., са както следва:

<i>Движение на коректива (provизията) за обезценка:</i>	<i>2020</i> <i>BGN'000</i>	<i>2019</i> <i>BGN'000</i>
Начално сaldo на коректива за очаквани кредитни загуби на 1 януари	3,221	3,133
Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	319	229
Намаление на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалбата или загубата през годината	(785)	(192)
Отписани несъбирами обезценени вземания	-	(5)
Ефект от преоценка на валутни позиции	(203)	56
Сaldo в края на годината	2,552	3,221

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

НЕОХИМ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

Пазарен рисък

Валутен рисък

Дружеството извършва своята дейност обичайно при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Дружеството е изложено на валутен рисък спрямо щатския долар. Към 31.12.2020 г. около 18% (31.12.2019 г.: около 81%) от финансовите активи на Дружеството се формират от активи в щатски долари, като вземанията по износ на продукция, договорена в щатски долари е 1% (31.12.2019 г.: 72%). Валутният рисък е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Валутен структурен анализ

	31 декември 2020		във форинти		<i>Общо</i>
	в евро	в иц.д.	BGN '000	BGN '000	
Финансови активи					
Парични средства и парични еквиваленти	2,490	3,444	-	11,556	17,490
Кредити и вземания	1,914	282	-	546	2,742
Дългосрочни капиталови инвестиции	-	-	-	2	2
	4,404	3,726	-	12,104	20,234
Финансови пасиви					
Финансови пасиви по амортизирана стойност	923	-	2	10,017	10,942
	923	-	2	10,017	10,942
31 декември 2019					
	в евро		във форинти		<i>Общо</i>
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	
Финансови активи					
Парични средства и парични еквиваленти	886	1,041	-	66	1,993
Кредити и вземания	706	8,044	-	432	9,182
Дългосрочни капиталови инвестиции	-	-	-	2	2
	1,592	9,085	-	500	11,177
Финансови пасиви					
Финансови пасиви по амортизирана стойност	580	40	-	24,598	25,218
	580	40	-	24,598	25,218

Анализ на валутната чувствителност

Риск за Дружеството е експозиция към щатския долар. Ефектът от валутната чувствителност при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Дружеството (след облагане) би бил увеличение с 336 х. лв. (2019 г.: крайният ефект върху загубата би бил намаление с 814 х. лв.) поради влиянието на паричните средства в щатски долари и валутните вземания от клиенти. Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата (загубата) на Дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ, изготвен на база балансовата структура на валутните активи и пасиви, отразява валутната чувствителност на Дружеството през съответния период на отчетна година.

Ценови риск***Ценови риск на природния газ***

Въпреки положителните промени през 2020 г. спрямо предходни периоди (Приложение 2.28.1.1), Дружеството е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на основната сировина за производство – природен газ, доколкото тази цена се утвърждава от Комисията за енергийно и водно регулиране, а основния доставчик на газ е с дял в доставките на дружеството от над 82%. Дружеството не е изложено на съществен риск от негативни промени в цените на другите сировини и материали, защото съгласно договорните отношения с доставчиците, те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

Ценови риск от цената на квотите за въглеродни емисии

Дружеството е изложено и на ценови риск от цената на квотите за въглеродни емисии (Приложение 2.28.1.2).

Кредитен риск

Основните финансови активи на Дружеството са пари в брой и в банкови сметки, търговски и други вземания.

Кредитен риск е основно рисъкът, при който клиентите (и другите контрагенти) на Дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските и други вземания.

Събирамостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от Дирекция Продажби съгласно установената кредитна политика на Дружеството. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, спазването на договорените кредитни срокове за плащане, получените постъпления, както и се следят вземанията, които не са погасени в срок.

Обичайна политика на Дружеството е да договаря авансови плащания, вкл. и до 100 % за някои от основните му клиенти, което намалява кредитния рисък. За останалите продажби стремежът е да се договарят кратки периоди на плащане обичайно в рамките от 10 до 20 дни.

Дружеството осъществява основната част от продажбите си чрез дистрибутори, в т.ч.:

- За вътрешен пазар – двама дистрибутори: Дистрибутор 1 – 85%, Дистрибутор 2 - 11%
Обичайната практика е да се договаря предварително заплащане на 100 % от стойността на сделката;
- През 2020, 60 % от износа на Дружеството се осъществява от основни клиенти:
Клиент 1 – 25%, Клиент 2 – 12%, Клиент 3 – 10%, Клиент 4 – 8% и Клиент 5 – 6%.

Ръководството на Дружеството текущо следи и анализира търговската практика с основните дистрибутори и клиенти. На основата на опита като по-рискови са определени продажбите на Неохим Таръм ООД, Турция, поради специфичния пазар в тази страна вземанията са обект на специално текущо внимание и оценка. Ръководството оценява като концентрация на кредитен риск вземанията от Неохим Таръм ООД, Турция (12% от вземанията по продажби), доколкото те включват просрочени вземания, които се погасяват и през текущия период.

Дружеството е избрало и прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на търговските вземания, който се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за дължниците и за икономическата среда и за които е установена взаимовръзка с процента на кредитните загуби. Търговските вземания са групирани в две групи клиенти – дъщерни дружества от чужбина и всички останали, което е наложено от специфичните пазарни условия, при които оперират дъщерните дружества в чужбина (Турция).

Паричните операции са ограничени до банки с висока репутация и кредитен рейтинг и ликвидна стабилност. Характерът на дейността на Дружеството не предполага наличие на значителни свободни парични средства. Допълнително кредитната експозиция в банки текущо се следи и анализира с цел ефективно използване на паричните средства.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg и референтните публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), отговарящи на рейтинга на съответната банка. Ръководството следи текущо промяната на рейтинга на съответната банка, за да оценява наличието на завишен кредитен рисък и текущото управление на входящите и изходящи парични потоци и разпределението на наличностите по банкови сметки и банки.

Ликвиден риск

Ликвидният рисък се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на Дружеството. Един от основните източници за финансиране на дейността на Дружеството, в случай на необходимост, е ползването на привлечени средства – банкови кредити.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Дружеството към датата на отчета за финансовото състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането респективно задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2020	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-2 г.	2-5 г.	Общо
Финансови пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	4,277	545	804	2,101	2,325	1,074	11,126

31 декември 2019	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-2 г.	2-5 г.	Общо
Финансови пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	18,651	522	613	1,829	1,949	1,949	25,513

Финансовите пасиви по амортизирана стойност към 31 декември 2019 падежиращи до един месец представляват търговски задължения и задължения по краткосрочна част на инвестиционни и револвирящ банкови заеми. Към 31 декември 2020 г. дружеството няма задължения по револвирящ банков заем (Приложение № 31).

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло Дружеството няма значителни лихвоносни активи, с изключение на паричните средства и еквиваленти. През последните няколко отчетни периода банките не плащат/или плащат минимални по размер лихви върху паричните наличности. Приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища.

Концентрацията на лихвен риск при Дружеството е при неговите дългосрочни и краткосрочни заеми. Те са обичайно с променлив лихвен процент, който поставя в зависимост от лихвения риск паричните му потоци.

Дружеството управлява своя риск на паричните потоци спрямо лихвените равнища като при сключване на договорите за ползване на банкови кредити се стреми да договаря лихвен процент, избирайки най-изгодните условия, предлагани на банковия пазар.

Лихвен анализ

31 декември 2020	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
Финансови активи				
Парични средства и парични еквиваленти	16	17,474	-	17,490
Кредити и вземания	2,742	-	-	2,742
Инвестиции на разположение и за продажба	2	-	-	2
	2,760	17,474	-	20,234
Финансови пасиви				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	4,502	5,368	1,072	10,942
31 декември 2019				
	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
Финансови активи				
Парични средства и парични еквиваленти	23	1,970	-	1,993
Кредити и вземания	9,182	-	-	9,182
Инвестиции на разположение и за продажба	2	-	-	2
	9,207	1,970	-	11,177
Финансови пасиви				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	3,836	20,360	1,022	25,218

Ръководството на Дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции, алтернативно финансиране. На база тези сценарии се измерва и ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове на лихвения процент.

Таблицата по-долу показва чувствителността на Дружеството при увеличение с 0.5% в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

31 декември 2020	<i>С плаващ лихвен %</i>	<i>Увеличение на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху нетната печлаба след облагане</i>	<i>Ефект върху собствения капитал</i>
<i>Финансови активи</i>				
Лева	-	0.5	-	-
<i>Финансови пасиви</i>				
Евро	-	0.5	-	-
Лева	5,368	0.5	(24)	(24)
	5,368		(24)	(24)
31 декември 2019	<i>С плаващ лихвен %</i>	<i>Увеличение на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху загубата след облагане</i>	<i>Ефект върху собствения капитал</i>
<i>Финансови активи</i>				
Лева	-	0.5	-	-
<i>Финансови пасиви</i>				
Евро	-	0.5	-	-
Лева	20,360	0.5	92	(92)
	20,360		92	(92)

При намаление с 0.5 % крайният ефект върху печалбата (2019 г.: загубата) на Дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението. В таблицата по – горе не са включени паричните средства и парични еквиваленти, за които ефектът от увеличение или намаление на плаващия лихвен процент би бил незначителен.

Управление на капиталовия рисков

С управлението на капитала Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите по капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база сътношението на задължнялост, представени в таблицата към 31 декември:

	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
Общо дългов капитал, в т.ч.:		
<i>Заеми от банки (Приложение № 26 и 31)</i>	6,440	21,382
<i>Задължения по лизинг (Приложение № 27)</i>	5,368	20,360
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	1,072	1,022
Нетен дългов капитал	17,490	1,993
Общо собствен капитал	(11,050)	19,389
Общо капитал	94,130	79,054
Сътношение на задължнялост	83,080	98,443
	-13.30%	19.70%

Наблюдава се разлика в сътношенията на задължнялост за двета отчетни периода, тъй като към 31.12.2020 г. Дружеството разполага със значителни по размер парични средства, които надвишават и изцяло покриват дълговия капитал, както и към 31.12.2020 г. е налице намаление на дълговия капитал спрямо същия период на 2019 г. със 70%.

<i>В хиляди лева</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
<i>Собствен капитал / Общо задължения</i>	3.49	1.70
<i>Парични средства и еквиваленти / Общо задължения</i>	0.65	0.04

Характерно и за двета периода е, че Дружеството финансира дейността си, както от собствените си генериирани неразпределени печалби, така и като поддържа определено ниво на търговски и други задължения и банкови заеми. Сътношенията на собствен капитал спрямо общо задължения и на парични средства спрямо общо задължения за 2020 година са подобрени спрямо предходния отчетен период.

Оценяване по справедлива стойност

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти.

Притежаваните от Дружеството финансни активи са основно търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Притежаваните от Дружеството финансни пасиви представляват основно заеми с плаващ лихвен процент и търговски задължения, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

Изключение са инвестициите в други дългосрочни капиталови инвестиции в Екобулпак АД София 2 х. лв. Участието в Екобулпак по справедлива стойност се оценява на около 35 х. лв. на база нетна стойност на активите.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

40. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на Дружеството са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност
Акционери:	
Еко Тех АД	Основен акционер (24.28 %)
Евро Ферт АД	Основен акционер (24.03 %)
Феборан ЕООД	Основен акционер (20.30 %)
Дъщерни дружества:	
Неохим Таръм ООД – Турция	99.92% собственост на Дружеството
Неохим Протект ЕООД	100 % собственост на Дружеството
Други:	
Терахим - Димитровград ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Нео Китен ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Неоплод ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Borealis L.A.T.	100 % собственост на Бореалис АГ (Borealis AG)-Австрия, притежаващи 100% от капитала на Феборан ЕООД

<i>Доставки от свързани лица</i>	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали		
Основен акционер	<u>74</u>	<u>87</u>
Услуги		
Дъщерни дружества	1,200	1,200
Основен акционер	<u>3</u>	<u>3</u>
	<u>1,203</u>	<u>1,203</u>
Активи „Право на ползване“		
Основен акционер	<u>94</u>	<u>90</u>
Общо	<u>1,371</u>	<u>1,380</u>

НЕОХИМ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

<u>Продажби на свързани лица</u>	31.12.2020	31.12.2019
	BGN '000	BGN '000
<i>Продукция</i>		
Основен акционер	96,068	69,117
Дъщерни дружества	2,742	2,195
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	20,263	26,266
	<u>119,073</u>	<u>97,578</u>
<i>Услуги</i>		
Основен акционер	53	55
Дъщерни дружества	30	33
	<u>83</u>	<u>88</u>
<i>Други</i>		
Основен акционер	33	328
Други свързани дружества	-	9
	<u>33</u>	<u>337</u>
Общо	<u>119,189</u>	<u>98,003</u>

Договори за лизинг

През отчетния период Дружеството е признало активи, пасиви, разходи, плащания във връзка договори за лизинг със свързани лица, както следва:

Задълженията по лизинг към свързани лица към 31 декември са както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Задължения по лизинг към 1 януари	446	269
Увеличения	-	268
Плащания на задължения по лизинг за периода	(94)	(91)
Задължения по лизинг към 31 декември	<u>352</u>	<u>446</u>

Активите „право на ползване“ към свързани лица към 31 декември са както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Актив „право на ползване“ към 1 януари	414	258
Увеличения		243
Начислена амортизация	(87)	(87)
Активи с право на ползване към 31 декември	<u>327</u>	<u>414</u>

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Краткосрочните вземания от свързани лица към 31 декември са както следва:

	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
<i>Вземания по продажби във валута</i>		
Дъщерни дружества	271	298
<i>В т.ч. отчетна стойност</i>	2,379	3,250
начислена обезценка	(2,108)	(2,952)
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	-	-
<i>В т.ч. отчетна стойност</i>	1	1
начислена обезценка	(1)	(1)
	271	298
<i>Вземания по продажби в лева</i>		
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	9	118
<i>В т.ч. отчетна стойност</i>	148	139
начислена обезценка	(139)	(21)
Основен акционер	1	1
	10	119
Общо	281	417

Задълженията към свързани лица към 31 декември са както следва:

	<i>31.12.2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2019</i> <i>BGN '000</i>
<i>Пасиви по договори (Получени аванси за продажба на продукция)</i>		
Основен акционер	7,435	7,874
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	1,725	79
Дъщерни дружества	2	2
	9,162	7,955
<i>Задължения за доставени активи и услуги</i>		
Дъщерни дружества	240	240
Основен акционер	7	15
	247	255
Общо	9,409	8,210

Възнаграждения на ключовия управленски персонал:

Ключовият управленски персонал на Дружеството е оповестен в Приложение №1.

	<i>2020</i> <i>BGN '000</i>	<i>2019</i> <i>BGN '000</i>
Заплати и други краткосрочни доходи	1,211	1,218

41. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД**Договор за наем на вагони**

На 26.02.2021 г. Дружеството сключи договор с доставчик за наемане на 44 жп вагони за транспортиране на готова продукция. В резултат на тази модификация активите с право на ползване, както и задълженията по лизинг, ще нарастват в размер на 548 х.лв. (Приложение № 16 и Приложение № 27).

Закупени квоти за въглеродни емисии

През 2021 г. Дружеството е придобило нови 78,000 квоти за въглеродни емисии на стойност 5,377 х.лв., при средна покупна цена на квота в размер на 68.93 лв., като покупните цени на квотите варират в ценовия диапазон от 64.15 лв. до 84.06 лв. на квота (Приложение № 2.28.1.2).